ЭКЗЕМПЛЯР Ф. Б. ТашГУ

ПЕШҚАДАМ ОҚҚЎРҒОНЛИК АЗАМАТ ПАХТАКОРЛАРДЕК ИШЛАЙЛИК!

УЛАР КУНИГА 3,5 ПРОЦЕНТДАН, МАШИНАЛАР БИЛАН 5 ПРОЦЕНТДАН ОШИРИБ ПАХТА ТАЙЁРЛАМОҚДАЛАР

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 190 (2481) | 28 сентябрь, шанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

МАВСУМ НОРМАСИНИ БАЖАРГАН МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИЛАРГА ОФАРИН!

МЕҲНАТ ҒАЙРАТИ ЯНАДА ОШДИ

Фарғона область, Поп ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинград» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон ота Тошматовнинг газеталарда босилган «Пахтакор, касбингни улуғла!» деган мақоласини ўқидик, радио орқали эшитдик. Кекса пахтакор айтган ҳар бир сўзнинг мағзини чақдик.

Бригадамизга бириктилган кучдан ташқари, ишчи-хизматчиларнинг оилаларидан 60 га яқин киши ҳар куни уюшқоқлик билан далага чиқиб пахта теришяпти. Шунинг учун бригада ҳар куни хирмонга 7 тоннадан ортиқ-йиллик планнинг 3 процентидан кўпроқ пахта тўкмоқда. Биз 20 кунда графикдаги 26,7 ўрнига 36 процент миқдорида пахта топширдик.

Бригадамизда «мен кекса» деб пахта теришдан четда қолган битта ҳам киши йўқ. Қўрғонбой Одилов 70 ёшда бўлишига қарамай, ёш колхозчилар билан бир қаторда ҳар куни 40—50 килограммдан пахта теряпти. 80 ёшли Рихси Мусаев ёзи билан сувга боқишди. У ҳам этагини пахтага тўлдираётир. Бундай ватанпарварлар кўп.

Мамажон ота Тошматов деҳқон номига доғ тушмаслигини талаб қилди. Колхознинг сувидан, нозинеъматидан, тузидан фойдаланган, лекин нафи тегмайдиган айрим шахсларни ҳаққоний танқид қилди. Бундай кишилар бизнинг колхозимизда ҳам йўқ эмас. Масалан, 5-бригадада Рўзиқул Ғозиев деган колхозчи яшайди. 35 ёшли, танижони соғ бўлган бу колхозчи пахта терими қизиб кетган шу дамларда қорасини кўрсатмайди. Колхоз правлениеси уни чақириб суҳбатлашди. Ғозиев пахта теришга ваъда бердию, 16 килограмм пахта териб, ўзини яна панага олди. 3-бригада аъзоси Зокир Шокировни айтмайсизми. Уни колхоз пахтаси билан иши йўқ. Зокирбек Сиддиқов эса, қўлида бедана, чойхонадан бери келмайди.

Кекса пахтакорнинг чақириғини қўллаб, ғайратимизга-ғайрат қўшиб ишлаймиз. Ҳалол меҳнат қилиб етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб териб оламиз.

Аҳмад ШОПЎЛАТОВ,
Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «XIX партсъезд» колхозининг 1-бригада бошлиғи.

Эл-юрт олдида сўз бериб, удасидан чиққан кишиларга ҳар қанча раҳмат айтса камлик қилади. Областимизнинг бепоён далаларида жавлон ураётган «зангори кема» суворийларининг кўпчилиги ҳозирнинг ўзидаёқ ваъдаларининг устидан чиқиб юзларини ёруғ қилдилар. Улар кун сайин ғайратга-ғайрат қўшиб фидокорона меҳнат қилмоқдалар, бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўпроқ «оқ олтин» териб эл хирмонининг бир баракасига ўн барака қўшиш тўғрисида чинакамига қайғирмоқдалар.

Энг юқоридаги суратда Урта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Охунбобоев номли колхознинг донгдор механизаторларидан Икром Тожиматов (чапда) ва Улмас Элчибоев ўртоқларни кўриб турибсиз. Бу икки азамат механик-ҳайдовчининг ҳар бири ҳозирга қадар хирмонга 80 тоннадан ортиқ пахта териб тўкди ва мавсум нормасини шараф билан бажарди.

Оққўрғондаги «Узбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг бепоён далаларида юздан ортиқ «зангори кема» шиддат билан пахта тераяптилар. Уларни юрагида ўти, билагида кучи қайнаган азамат кишилар бошқаришаяпти. Ана шуларнинг кўпчилиги ҳозирнинг ўзидаёқ 80—100 тоннадан ошириб «оқ олтин» теришга ва мавсумий нормани ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлдилар. Суратларда: (юқоридан пастга) совхознинг донгдор механик-ҳайдовчиларидан Ридван Чки, Ноила Ғаффорова, Убайдулла Ҳусанов ва Исмоил Сараметов ўртоқлар. Офарин сизларга, ғолиблар! Бундан буёнги ишингизга муваффақиятлар тилаймиз!

В. Салов ва А. Губенко фотолари.

Пахтазор хабарлари

БЕКОБОД. «Чаноқ» совхози 3-бўлимининг бригадири Х. Эгамбердиев ажойиб ташаббус бошлади. У Мамажон ота Тошматовнинг чақириғига жавобан машина рулига ўтириб, кунига 6—7 тоннадан пахта тераяпти. Ташаббускор бригадирнинг мажбурияти 120 тонна пахта теришдир.

М. Мирсоатов.

ОҚҚЎРҒОН. Ўртоқ С. Ҳожимуродов бошлиқ бригада пахта тайёрлаш суръатида 1-«Оққўрғон» совхозининг 2-бўлимидагина эмас, балки бутун бошқармада пешқадамлик қилмоқда. Бригаданинг 5 азамат механизатори ва кўплаб чевар теримчилари ҳар куни 8 — 9 процентдан пахта тайёрланишига эришаяптилар. Бошқарма территориясидаги Алимкент посёлкасида яшовчи қариялардан Т. Эргашева, К. Қозоқбоева, Р. Ашурова, Р. Йўлдошева, Х. Маҳкамбоев ўртоқлар ажойиб ташаббус бошлашди. кунига 50—60 килограммдан пахта тераяпти.

А. Тоиров,
Н. Жанаев.

ПИСКЕНТ. Яқинда қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш билим юртини областимизнинг турли бошқармаларидан келган 145 киши битириб чиқди. Уларнинг кўпчилиги ўқишни аъло баҳолар билан тугатди. Бу билим юртида таълим олган ёш механик-ҳайдовчилар ҳозир ўз колхоз ва совхозларида хирмонга бункер-бункерлаб «оқ олтин» тўкмоқдалар.

Ф. Жамолов.

Хирмонга барака

Областимизда пахта тайёрлашнинг бориши

27 сентябргача

Планга нисбатан процент ҳисобида: 1-устун—бошқармалар, иккинчиси — кунлик ўсиш, учинчиси — мавсум бошидан, тўртинчиси — машина теримининг бир кунлиги, бешинчиси — жами, олтинчиси — қоп-қанорсиз ташиш.

Оққўрғон	3,51	42,36	5,03	48,36	34,46
Юқори Чирчиқ	2,73	42,06	2,87	17,73	46,70
Ўрта Чирчиқ	3,11	38,36	3,42	31,93	49,76
Янгийўл	2,69	30,16	2,32	13,60	39,67
Калинин	2,13	26,21	3,00	6,36	33,67
Бўка	2,24	24,56	2,33	14,14	32,16
Бекобод	2,24	21,61	2,16	13,23	27,60
Область бўйича	2,72	31,15	3,09	24,16	40,59

ТОШКЕНТ САНОАТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Кеча Ўзбекистон КП Тошкент саноат область комитетининг III пленуми бўлиб ўтди. Пленумда саноат корхоналари, транспорт, қурилиш, алоқа ташкилотлари коллективларининг 1963 йил учун олган социалистик мажбуриятларининг бажарилиши ҳақида масала муҳокама қилинди.

Шу масала юзасидан пленумда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Қ. М. Муртазоев,** Олмалиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. М. Муҳамедов,** Оҳангарон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Г. Г. Светленко,** Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари **Э. Х. Мусин,** Бекобод шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Э. К. Хусниддинов,** Янгийўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **К. Ф. Кунгуров** ўртоқлар доклад қилдилар.

Пленумда мусобақадош Самарқанд областидан келган ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, Самарқанд саноат область партия комитетининг секретари ўртоқ **В. П. Кузьмин** нутқ сўзлади.

Пленумда Тошкент саноат область партия комитетининг биринчи секретари **П. В. Каймаков** ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари **Н. В. Мартинов** ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Пленум ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Р. Н. Нишонов** иштирок этди.

Пленумда муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

(Пленум иши ҳақидаги батафсил ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида босилади).

ПАХТАЗОРДА

Балқиб турар кумуш ранг уфқ,
Чеҳраларда нур ўйнар чунон.
Теримга жўр янграйди қўшиқ,
Пешонада олтин тер маржон.

Чаман, чаман пахта сочар нур,
Қизу йигит унга парвона.
Ўз зангори кемаларини —
Гуриллатар марди мардона.

Терим қизғин,
юраклар қизғин,
Пахта терар йигит, қиз иноқ.
Кўпдан севар бири-бирини,
Бир-бирига боқиши қувноқ.

Қиз кўксига ярашган юлдуз,
Мудом уни қучар шараф-шон!
Ўлка бўйлаб кетган довруғи,
Сўрасангиз, оти Камолхон,

Уч юз тонна термоқ аҳдида
Тўлдирар у ҳар кун бир
хирмон, —
Оппоқ олтин бериб Ватанга,
Интилади зўр мақсад томон!

Йигит ҳам бўш келмас, хўп
чапдас,
Зар тўплайди зангор кемаси.
Қиздан ортиқ ундаги мўлжал,
Тиним билмас кундуз кечаси.

—Терим пайти, бўшашманг
дўстлар! —
Мард қалбидан янграр шўх
қўшиқ.
— Ойдин оқшом бўш ўтмасин!
— деб,
Комил қўшар ютуққа ютуқ!

Юрагида теримнинг завқи,
Чорлар бахсга капитанларни.
Камолхон ҳам чорлаб
дўстларин,
Кўтаради чўнг хирмонларни.

Пахтазорда йигит билан қиз,
Шарт боғлади терим устида.
Кемаларн сузар ёнма-ён,
Оппоқ шуъла улар ҳуснида.

Рўзи ҚОДИРИЙ

ГУРУЧ КЎПАЯДИ

ҚИМ ПЕН ХВА
Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Етти йиллигимиз бешинчи йилининг кузи жуда саховатли келди. Барча қишлоқ хўжалик экинлари роса бўлиб берди. Олтиндан қиммат бўлган пахтамиз ҳосили чунонам мўл, чунонан баракалики, қанча терган билан тамом бўлмайдигандай, гўё. Шолини айтмайсизми?! Кўпни кўрган тажрибали шоликорларимиз «бу йил шоли йили бўлди» дейишяпти. Бу бежиз эмас. Бепоён шолипояларимизга бир чиқинг-а, ажойиб манзарани кўрасиз. Одамнинг кўксига уриб турган бўлиқ шолини эгиб турган тўқ бошоқларда йирик-йирик гуручлар битган. Дастлабки хомчўтларимизга қараганда бу йилги гуруч хирмони жудаям баракали бўлади.

Бултур 281 гектар майдонга шоли эккан эдик. Йил охирига келиб ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 42 центнердан гуруч олишга муваффақ бўлдик. Деҳқонларимиз 1195 тонналик хирмон уйдилар. Йиллик давлат топшириғи муддатидан илгари ортиғи билан бажарилди. Лекин бу ютуқ деҳқонларимизни тўла қаноатлантира олмади. Негаки, уларнинг мақсад, орзу-истаги бўлакча: «давлатимиз омбори ҳам, халқимиз қазноғи ҳам дон-дун билан тўлиб-тошсин, шаҳарлик биродарларимизнинг гуручга бўлган эҳтиёжлари тўла қондирилсин!»

Ана шу улуғ мақсадимизга эришиш йўлида янги-янги резервлар, ички имкониятларни тўла ишга солабошладик. Гуручни янада кўпайтириш учун олдимизда ҳам шолипояларни кенгайтириш, ҳам ҳосилдорликни оширишдек муҳим вазифалар турарди. Бу вазифаларнинг биринчисини муваффақиятли ҳал этдик. Ғўза ва бошқа экинлар экишга ярамайдиган заҳ ерлар ҳисобига шолипояларимизни 330 гектарга етказдик. Иккинчи вазифа — ҳосилдорликни ошириш вазифасини уддалаш учун ишнинг кўзини билиб иш юритиш, деҳқончилик маданиятини ошириш, юксак агротехника қоидалари асосида экинни кўнгилдагидек парвариш қилиш керак эди. Деҳқонларимиз ана шуларга тўла амал қилган ҳолда ишга киришиб кетдилар. Бутун ёз бўйи қилинган фидокорона меҳнат мана энди ўзининг ажойиб самараларини кўрсатмоқда.

Шолипояларда етиштирилган ҳосил биз кутгандан ҳам мўл. Деҳқонларимиз ҳимматини баланд қилиб, «330 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 34 центнер ўрнига камида 45 центнердан ҳосил кўтарамиз, салкам 1500 тонналик гуруч хирмони уямиз» деб сўз бердилар. Бу сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз. Гуруч ҳосилининг бир қисмини уруғликка, бир қисмини колхозчиларнинг меҳнат ҳақига ажратсак, энг катта қисмини шаҳар аҳолисига етказиб берамиз. Шаҳарлик биродарларимизни мўл гуруч билан таъминлаймиз.

Шу кунларда шолипояларимизда ўрим-йиғим ишлари авжига минган. Ҳар куни ўн гектардан ортиқ ердаги ҳосил ўриб-йиғиб олиниб, сариштаю-саранжом қилинаяпти. Ҳосилдан тозаланган ерларимиз 120 гектардан ошиб қолди. Айниқса Сергей Тен ва Дян Ен Себ ўртоқлар бошчилик қилаётган юқори ҳосилли бригадаларда иш қизғин. Бу ҳар иккала бригаданинг азамат шоликорлари ўтган йили гектар бошига 46—47 центнердан ҳосил кўтаришга муваффақ бўлишган эди. Уларнинг бу йилги аҳдлари янада юксак. Ҳар гектар ердан кам деганда 50 центнердан шоли ўриб-йиғиб олинмоқчи. Мана ҳозир шу бригадаларда ҳосил ўриб олинаяпти.

Жонажон партия ва ҳукуматимиз, шахсан Никита Сергеевич Хрушчев мамлакатимизда дон етиштиришни ҳар қачонгидан ҳам кўпайтириш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Гуруч ҳам доннинг бир туридир. Гуручни кўпайтирсак донни кўпайтиришга катта ҳисса қўшган бўламиз. Колхоз правлениесидагилар билан маслаҳатлашиб, ҳозирданоқ хўжаликда шоликорликни кенг ривожлантиришнинг режаларини тузиб чиқдик. Келгуси йили шолипояларни кам деганда яна 50 гектарга кенгайтиришга, энг юқори ҳосил берадиган навларни экиш, айрим илғор звеноларнинг иш тажрибаларини бутун колхозга оммалаштириш йўли билан шоли ҳосилдорлигини 50—55 центнерга етказишга қатъий қарор қилинди.

Мазкур мақоламнинг охирида шоликорлик билан шуғулланаётган хўжаликларнинг раҳбарлари ва деҳқонларига мурожаат қилмоқчиман. Бизнинг серқуёш Ўзбекистонимизда суғориладиган ҳар бир гектар, ҳар бир қарич ер олтин билан баравар. Ана шу ернинг қадрига етилса, ундан истаган нарсани ундириб олиш мумкин. Ҳали бизда шоли экса бўладиган, аммо ҳозирча фойдаланилмай ётган ерлар кўп. Ана шуларни ўзлаштириб шолипояларга айлантирайлик. Барча ички имкониятларни тўла ишга солиб, шоли етиштиришни янада кўпайтирайлик.

Суратда: бригада бошлиғи Тян Ен Себ ва илғор шоликор Хигай Ен Чер ўртоқлар шоли пайкалида гуруч ҳосилини кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

Н. С. ХРУЩЧЕВ УКРАИНАГА КЕЛДИ

ХЕРСОН ОБЛАСТИ. 26 сентябрь. (ТАСС мухбири). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бугун Краснодардан бу ерга келди.

Аэродромда Н. С. Хрушчевни Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест, Украина ССР Министрлар Советининг раиси И. П. Казанец, Украина ССР Олий Советн Президиумининг раиси Д. С. Коротченко, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Г. Комяков, Херсон қишлоқ область партия комитетининг секретари А. С. Кочубей, Николаевск саноат область партия комитетининг секретари А. В. Ивашченко, Николаев қишлоқ область партия комитетининг секретари Т. Г. Барильник, Қора денгиз халқ хўжалик кенгашининг раиси И. С. Прибильский, Николаев қишлоқ область ижроия комитетининг раиси В. С. Ведников ва областларнинг бошқа раҳбарлари кутиб олдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевга қадимий украин одати бўйича бадиий кашта тикилган дастурхонда нон-туз тутдилар.

Область меҳнаткашлари ўртоқ Н. С. Хрушчевни, республика раҳбарларини самимий табрикладилар.

БОЛГАРИЯЛИК ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

Тошкент области ва Болгариянинг Хасков округи меҳнаткашлари ўртасида қалин дўстлик ўрнатилган. Ўтган йили болгариялик дўстлар Ўзбекистоннинг пойтахт областида меҳмон бўлган эдилар. 26 сентябрда тошкентликлар делегацияси жавоб визити билан Хасков округига жўнаб кетди. Делегацияга қишлоқ область партия комитетининг секретари А. П. Алимов бошчилик қилмоқда.

Тошкент областининг вакиллари хўжалик ва маданий қурилишда Хасков округи меҳнаткашлари эришган ютуқлар билан танишадилар, уларга ўз ишлари тўғрисида гапириб берадилар.
(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ—ИВАНОВО

ЕТТИ ЙИЛЛИК ОДИМИ

Юқори Волга иқтисодий районининг меҳнаткашлари ўз социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун курашни кучайтирабориб, шу йилнинг 8 ойи ичида ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Улар пландагидан ташқари 23 миллион метр турли хил газлама, 63 минг жуфт чарм пойафзал, 152 минг квадрат метр дераза ойнаси, 2100 телевизор, жуда кўп миқдорда тикув ва трикотаж буюмлари ишлаб чиқардилар.

Ўтган йилнинг шу давридагига қараганда тикув станоклари 37,8 процент, бўяш-пардозлаш ускуналари — 13, автомобиль кранлари — 30,7, чархлаш станоклари — 29,9 ва торф саноати асбоб-ускуналари — 63,4 процент кўп ишлаб чиқарилди.

Топшириққа қўшимча машина ва приборларнинг 205 янги нусхаси тайёрланди. 58 та янги хил маҳсулотни оммавий суратда ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Иқтисодий район меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 46 йиллиги ва Бутуниттифоқ касаба союзларининг XIII съезди шарафига зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олдилар. Улар йиллик планга қўшимча 26 миллион метр газлама, 800 минг сўмлик тикув буюмлари — ҳаммаси бўлиб, 130 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилдилар.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСЛАРИ

Иқтисодий районнинг халқ хўжалик кенгаши жамоатчилик асосларида иқтисодий билимлар ва техника прогресси институти ташкил этди.

Институтнинг тингловчилари тўқимачилар, машинасозлар, қурилиш ва бинокорлик материаллари, енгил, ёғочни қайта ишлаш, гўшт ва озиқ-овқат саноати корхоналарининг ходимлари бўладилар.

Ўқув-методика Советининг состави тасдиқланди. Халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари М. Л. Орлов институт ректори қилиб тайинланди.

Институтдаги машғулотлар халқ хўжалиги кенгаши аппаратининг ходимлари, бошқармалар ва саноат корхоналарининг мутахассисларига ўз сиёсий савияларини ошириш ҳамда иқтисодий билимларини кенгайтиришга ёрдам беради. Совнархознинг мутахассислари, бошқармаларнинг, фабрика ва заводларнинг раҳбар ходимлари лекциялар ўқийдилар, тингловчилар билан семинар машғулотлари олиб борадилар ва уларга консультациялар берадилар. Олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, илмий-тадқиқот институтлари, лойиҳалаш ва конструкторлик ташкилотларининг ходимлари институтга бу ишда яқиндан ёрдам берадилар.

Институтда ўқиш даври — икки йил. Машғулотлар ҳар ойда икки марта бўлади.

КОМБИНАТ КУЧ ЙИҒМОҚДА

Етти йилликнинг зарбдор қурилиши — Иваново-камвол комбинатида технологик асбоб-ускуналарни монтаж қилиш ишлари жадал бормоқда. Ҳозир тараш цехи биринчи маҳсулотни ишлаб чиқаришга тайёр турибди. Бу ерда 13 машина ва 7 конвертер ўрнатилди. Бу машиналар узлуксиз штапель толаларини ишлаб чиқаради.

Шунингдек пилталаш, бўяб-силлиқлаш цехларида ҳам асбоб-ускуналар монтажи тугалланди. Бу цехларда 150 дан ортиқ машина ва аппаратлар ўрнатилди.

Монтажчи ва тўқувчилар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 46 йиллиги шарафига йигирув машиналарини йиғиш ва синаб кўришни тугаллаш мажбуриятини олдилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. Ҳозир йигирув цехида биринчи навбатда ишга тушадиган 100 та машинадан 77 таси эксплуатация қилиш учун қабул этилди. Бошқа асбоб-ускуналарни монтаж қилиш ишлари ҳам қисқа вақт ичида тугалланади.

Қурувчи ва монтажчилар комбинатнинг биринчи навбатини муддатидан илгари, яъни шу йил охирига қадар 30 минг йигирув урчуғи ва 300 та тўқув автоматини ишга тушириш учун курашмоқдалар.

Тоҳир Икромов Улуғ Октябрь байрами кунини меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олишга аҳд қилган. Шунинг учун ҳам буюк айём яқинлашган сари Тоҳирнинг бир ғайратига ўн ғайрат қўшилмоқда. Ҳозир у смена топшириқларини 120 процентга етказиб адо этаяпти. Пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикаси коллективи бу илғор пойафзалчининг ишидан хурсанд. Суратда: 6-цех ишчиси ўртоқ Т. Икромов.

И. Шоиноғомов фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

Чирчиқ электрохимия комбинатининг карбомидлар цехи қурилиши жадал бормоқда. Қурувчилар бу зарбдор участкани муддатидан илгари — шу йилдаёқ ишга туширишга аҳд қилишган.

З. Аблязизов, Н. Соломатин ва Б. Шишкин ўртоқлар раҳбарлигидаги бригадаларнинг коллективлари ишга катта масъулият билан қараб, белгиланган топшириқларни ортиғи билан адо этаётирлар. Шу туфайли қурилиш-монтаж ишлари графикдан илгарилаб бормоқда.

— Бу участка катта химиянинг муҳим объектларидан биридир, — дейди прораб ўртоқ Ф. Абилькерямов. — Қурувчиларимиз буни яхши биладилар. Ҳозир участкамизда Октябрь байрами шарафига мусобақа авж олган. Цехни мумкин қадар тезроқ фойдаланишга топшириш учун куч-ғайратимизни аямаймиз.

●

Азот саноати Давлат институтининг Чирчиқ филиали коллективи шаҳардаги электрохимия комбинатида аммиак ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қаратилган янги лойиҳа ишлаб чиқди. Корхонани бу лойиҳа асосида 1964-1966 йиллар ичида реконструкция қилинади.

Ана шу тадбир туфайли Ўзбекистон, шунингдек Ўрта Осиёнинг бошқа пахтакор республикалари жуда кўп миқдорда қўшимча аммиак оладилар.

Г. ЯСТРЕБОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

МУҲАББАТ

Маълума опа конвейердан янги чиққан пальтони қўлига олди. Астарини очиб чокларини синчиклаб кўра бошлади. Ёқаларининг уланишини текширди. Гал белбоққа келганида ниманидир ўйлаб қолди. Ишдан кўнгли тўлмади шекилли иккинчи агрегатда ишлаётган қизни чақирди.

— Галя, шу белбоғнинг учини камалак шаклида кессангиз, кўриниши анча чиройли бўлар экан, — маслаҳат солди сараловчи-мастер. — Бундан ташқари тикиш ҳам ўнғай кўчади.

— Машина ҳаракати ҳам узилиб-узилиб турмаса керак-а, — унинг фикрига қўшилди тикувчи.

Иккинчи моделдаги пальтони қўлига олди-ю, опанинг чеҳраси ёришиб кетди. 6 ёшли болаларга худди ўлчаб тиккандай. Фасони ҳам яхши, тикилиши ҳам. Боланинг ўзи кийиб, ўзи ечишига қулай. Демак тузатадиган жойи йўқ. Маълума опа мамнун бўлиб, пальто ёрлиғига «1-сорт» муҳрини босди.

...Бу даргоҳга илк бор қадам қўйганида Маълума ҳали қўлида ҳунари йўқ, ёшгина қиз эди. Лекин ундаги меҳнатга муҳаббат, зеҳнининг ўткирлиги тикувчилик цехидаги чеварлар диққатини ўзига тортди. Тезда улар ёрдамида бир ҳунарнинг бошини тутди. Тикувчилик касбининг ипидан-игнасигача билиб олди.

Коллектив Маълуманинг тиришқоқлиги, жонкуярлиги, доимо масъулиятни ҳис этиб ишлагани учун ҳам унга катта ишонч билдира бошлади. Маълумахон Муслимова ҳам коллектив юзини ерга қаратмади. Ишда шахсан ўрнак бўлиш билан бирга агитпунктларда, корхона клубида жамоатчилик ишларини ҳам олиб борди. Ёш кадрларни тарбиялашда ҳар доим бош-қош бўлди.

— Касбингни севсанг, унга муҳаббатинг бўлса ҳар қандай қийинчиликни енгар экансан, — дейди Маълума опа ўз меҳнати самараларидан мамнун бўлиб.

Мана, кунлар ҳам совиб қолди. Энди қишлик кийимлар ҳарид қилиш бошланади. Ўртоқ М. Муслимова мастерлик қилаётган 7-тикув цехи коллективи мавжуд резервларни тўла ишга солиб, шу кунларда яна ҳам кўпроқ пальто тикиб чиқармоқда. Ҳар куни конвейердан чиққан 500 га яқин пальтонинг деярлик барчаси сараловчи-мастер Маълума опа қўлидан ўтади. Уларнинг сони ҳам, сифати ҳам яхши. Бунда албатта Маълума опанинг ҳиссаси ҳам оз эмас. Чунки у сифат учун курашни бутун иш процессида олиб боради. Иш жараёнида андак бўлса ҳам нуқсон бўлишига йўл қўймайди. Унинг қўлидан бирорта ҳам сифатсиз маҳсулот ўтиб кетмайди. Ҳар дамда ҳаридорлар дидини ва талабини назарда тутиб иш кўради бу аёл.

Магазинлардан эркатой ўғил-қизларингизга хушбичим пальтолар олиб бераётганингизда ўз касбига муҳаббат қўйган ана шу жонкуяр Маълума опанинг номини ҳам бир эсга олиб қўйинг, албатта.

М. ТУРОБОВА,
Тошкентдаги «Қизил тонг» фабрикаси.

ОЛТИН УЗУККА ЁҚУТ КЎЗ

РЕПОРТАЖ

ҲАВОЗАДА ҲАЁТ МЕЪМОРЛАРИ

Қурувчиларнинг ҳавозага кўтариладиган пайти. Соат саккиз. Бунгача конструкцияларнинг орасини тўлдирадиган керамзит бетонни ҳалиги икки йигит тайёр қилиб қўйишади. Соат саккиздан бошлаб кўкка бўй чўзган кран ҳаракатга келади. Бетонни ҳавозада турганларга узатиб бера бошлайди. Тошкент панорама кинотеатри қурилишининг ҳамма фронтида ёппасига иш бошланади. Георгий Рускус бошлиқ дурадгорлар ёғоч-тахталарни арралаб, михлаб опалубка тайёрлашга тушиб кетишади. Ҳайдар Галиев бошлиқ арматурачилар каркас боғлаб, пайвандлаш аппаратларини ишга солиб юборишади. Аҳрол Мусаев бошлиқ комплекс бригада аъзолари эса опалубкаларни бетон билан тўлғазишга, ғишт теришга, сувоқ қилишга, конструкцияни монтаж қилишга киришишади.

Яқин-яқинларда ҳам пойтахтимизда панорамали кинолар кўришни орзу қилиб юрардик. Орзумиз ушаладиган пайт узоқ эмас. 159-қурилиш трестининг 8-қурилиш бошқармаси қурувчилари Навоий кўчаси ва «Пахтакор» стадиони оралиғида кинотеатр биносини тезкорлик билан барпо этишяпти. Қурилиш кўламининг нақадар катталигини ҳис этиш учун қуйидаги фактларни қайд қилишнинг ўзи кифоя.

Сиз фильм кўрадиган экраннинг баландлиги 15 метр, кенглиги эса 30 метр бўлади. Шунга яраша бир йўла 2500 киши сиғадиган томоша залининг баландлиги 26 метр бўлиб, қарийб 10 қаватли бино баландлигига тенг. Унинг деворлари темир-бетондан тўлқинсимон қилиб ишланади. Томи эса марказдаги барабандан деворларга тортилган пўлат трослар ёрдамида ёпилади. Чунки зал томининг диаметри қарийб 60 метрни ташкил қилади. Бу жиҳатдан Тошкент панорама кинотеатри Иттифоқимизда ягона десак бўлади. Ягона кинотеатрнинг тўғри тўрт бурчак шаклидаги вестибюль ва фойеси, залининг подвали қуриб битказиб қўйилди. Энди ҳамма куч томоша залини тиклашга қаратилган. Тўлқинсимон зал деворига ҳозир тўртинчи қатор йиғма панеллар монтаж қилиняпти. Яна шунақа панеллардан 11 қатор қўйилади. Шунга яраша қурилиш кундан-кунга ҳавозаларга бурканиб боряпти.

ЎЗГАРУВЧАН ГРАФИКНИНГ ХОСИЯТИ

— Биз қурувчилар меҳнатини ташкил этишнинг янги прогрессив формасида — ўзгарувчан графикда ишлаяпмиз, — дея ҳикоя қилакетди комплекс бригада бошлиғи Аҳрол Мусаев. — Бу ҳам бўлса комплекс бригада очган имкониятлардан бири. Чунки комплекс бригадага бирлашмай туриб бундай графикда ишлаш оғир. Ўзгарувчан график ўзининг бир қатор хосиятлари билан бизга қўл келиб қолди. Бу графикка асосан бригадамиз уч звенога бўлинган. Биринчи икки кишилик звено эрталаб соат 7 да ишга келади. Улар иккинчи ўн кишилик асосий звено соат 8 да ишга келгунга қадар керамзит-бетон қоришмасини тайёрлаб қўйишади. Бу билан бригада аъзоларининг бекор туриб қолишига барҳам берамиз.

Соат бирда эса беш кишилик учинчи звено ишга келади. У қурилишда айни иш қизиган пайтда бригадага янги куч бўлиб қўшилади. Бунинг натижасида биринчи звенонинг соат 3 да ишдан кетиши ҳам билинмайди. Иш суръати тушиб кетмайди. Соат 4 дан кейин, яъни иккинчи асосий звено кетгандан кейин ҳам учинчи звено ишни давом эттира беради. Битмай қолган чала ишларни тугатлайди, эртаси куни учун иш жойи ҳозирлайди.

Бу усулни қўллаш туфайли ҳар ойда планни 150 — 160 процентдан адо этмоқдамиз. Бизнингча, комплекс бригадалар ўзгарувчан графикда ишлаганда ҳар томонлама ютади.

МУРОСАСИЗЛАР ВА МУРОСАСОЗЛАР

Аҳрол Мусаев бошлиқ комплекс бригада бошқаларга ҳар томонлама намуна бўлиб келяпти. Бригада бошқарманинг кўчма вимпелини қаторасига саккиз ойдан буён ўз қўлида сақлаб турибди.

Бригада аъзолари ака-укалардек бир жон-бир тан бўлиб ишлаб, камчиликларга муросасизлик билан барҳам бериб келишаётгани туфайли ҳам вимпелни сақлаб туришибди. Лекин муросасозлик билан уларнинг қўлини тутаётганлар ҳам йўқ эмас. Лойиҳачилар қарийб қурилиши тамомланиш бўсағасида турган залнинг подвали лойиҳасига ҳар куни бир ўзгартиш киритишади. Натижада кеча сувоғи битган жойдан бугун тешик очишга, ҳаво каналини бузиб тагидан водопровод ўтказишга тўғри келяпти. Бир иш икки марта бажариляпти.

Панорама кинотеатри қурувчилари — қурилиш материаллари билан таъминловчи ташкилотлар ишидан айниқса норози бўлишяпти. Ҳар машинада 1,6 ўрнига 1,3—1,4 кубометр бетон келса, қоришма ҳам худди шундай кам юборилса, қурувчиларнинг норози бўлиши ўринлидир, албатта.

Қурилишга ғиштни поддонларда келтириш мумкин бўлгани ҳолда қурувчиларнинг вақтини олиб, ғиштни исроф қилиб етказиб берилмоқда. Ғиштни машинадан туширишга, иш жойига ташиб боришга анча вақт сарфланаяпти. Бунинг устига ғиштнинг бир қисми синиб кетяпти. Синган ғиштни нимага ҳам ишлатиш мумкин?! Яна ҳар машинада 50—100 тагача ғишт кам келтирилаётганини айтмайсизми?... Агар ғишт поддонларда келтирилганда қурувчилар уни санаб, тушириб ўтиришмасди. Кран ёрдамида иш жойига осонгина узатиб бериш мумкин бўларди. Вақт ҳам, ғишт ҳам исроф бўлмасди.

ОДАМГАРЧИЛИК...

— Куни кеча ўртоқлик суди ўтказдик, — деди бригадир бу воқеани ҳикоя қилишдан бироз тортиниб, — бригадамиз аъзоларидан бири отпускадан бир ҳафта кеч қайтди. Бошқармадагилар уни бригада сафидан чиқаришни лозим кўришди. Лекин, биз масалани ҳар томонлама ўрганиб, ўртоқлик суди муҳокамасига қўйиб сафимизда уни олиб қолишга қарор қилдик. Биринчидан Насриддинов яхши ғишт терувчи, иккинчидан бизнинг бригадада шу касбни эгаллаган. Ундан ташқари биз унга ўхшаганларни ишдан бўшатиб тарбиялагандан кўра бригада сафида тарбиялаш маъқулроқ эмасмикан, деб ўйладик. Менинг ўзимга қолса, ҳамбригадалар доим бирга бўлсак дейман. Бу бригада аъзоларининг деярли ҳаммаси ўз қўлимда шогирдликдан мустақил ишлашга кўчгани туфайли бўлса ҳам ажаб эмас. Мен уларга шундай ўрганиб қолганманки...

Мираҳмат Собиров, Аъзам Акмалхўжаев, Файзи Шайхнуров, Жўра Пўлатов сингари дўстларим мендан кам билишмайди. Вақти келса, менга ўргатишади. Энг муҳими ҳам шу, менимча. Ҳозир шогирд бўлиб ишлаётган Қурбоной Жўраева, Фая Аҳмадиева сингари бригада аъзолари ҳам ҳадемай мустақил ишлашга кўчишади.

Мен бир нарсадан хурсандман. Бу йил ишдан ташқари пайтларда бир-биримизга ёрдам беришни, айниқса, яхши йўлга қўйдик. Якшанба кунлари иморат солаётган ҳамбригадаларимизга ёрдамлашиб юбораяпмиз. Ҳаммамизнинг қўлимизда гулдай ҳунаримиз бўлса-ю, дўстимиз уста қидириб юрса... ёки бир ўзи унналиб ётса. Яхшимас-да. Тўғрими?

Ҳозиргача Жўра Пўлатов билан Аъзам Акмалхўжаевнинг участкасини битказдик. Очил Алиматовнинг участкасида эса иш бошлаб юбордик. Бу ҳам бўлса, бир-биримизга бўлган меҳр-муҳаббатнинг бир нишонаси.

... Қуёш уфққа бош қўйди. Бағрига олиб иситган ер куррасини бугунги кун сўнгги бор ардоқламоқчидай, гавжум кўчалар, сирли хиёбонларга тўйиб-тўйиб тикилмоқчидай бир зум тўхтаб қолди: оқшом қўна бошлади.

Ана, бугунги мўлжаллаган ишларни кўнгилдагидек бажариб бўлган учинчи звено — беш қурувчи водопровод ёнида ювиниб-артиниб туришибди. Улар кўз ўнгларида қад кўтариб, битиб бораётган кинотеатр биносидан кўз узиша олмайди. Улар Навоий кўчаси азим Тошкентимизнинг ёрқин бир узуги бўлса, барпо этилаётган панорамали кинотеатр бу узукка ёқут кўз бўлиб тушади дейишмоқда.

М. МАНСУРОВ
У. ҲОШИМОВ.

Ҳалқ контроли АМАЛДА

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ

Ҳурматли газетхон, «Тошкент ҳақиқати»нинг шу йил 9 февраль сонида чиққан «Тескари ихтиро» сарлавҳали танқидий мақолани ўқигандирсиз-а? Агар эсингизда бўлса, унда «Узремвесприбор» заводининг ўша вақтдаги бош инженери Борис Ефимович Пифлакс тескари «фазилат»ларининг айрим нусхалари ҳақида бир-икки оғиз нордон сўзлар айтилган эди. Бахтга қарши бу «фазилат»лар хамир учидан патир экан.

Айниқса, завод директори вазифасини бажарувчи этиб тайинланганларидан кейин шундай антиқа одатлар чиқардиларки, уларни эшитиб ҳайратда қоласан киши, беихтиёр ёқангни ушлайсан. Каттакон бир корхона раҳбарининг шунчалик кўп ярамас хусусиятларга эга эканлигига ишонгинг ҳам келмайди.

Шуларнинг ҳаммаси Тошкент саноат область партия комитети ва ижроия комитети партия-давлат контроль комитети томонидан ўтказилган текширишда юзага чиқди-қолди. Борис Ефимович давлат планларини бажаришнинг антиқа йўлларини кашф этган экан.

Планнинг бажарилиши давлатга, коллективга жуда қимматга тушса нима қилибди, чўнтагига зарари тегмагандан кейин қанчалик иши бор у билан. Совурилса давлат пули совурилибди-да. Совурилганда ҳам унча-мунча эмас, қисқа вақт ичида коллективга ўнларча минг сўмлик зарар келтирилди.

Борис Ефимовичнинг амри билан корхона цехларида штатдагидан ортиқча ишчилар сақлаш одат тусига кириб қолди. Ўтган йили 29 киши ортиқча ишлаган бўлса, бу йилнинг бошларида уларнинг сони 97 тага етди. Қўшимча шунча ишчини ишлатишнинг ўзи бўлмайди, ахир. Уларга маош тўлаш керак. Бу эса иш ҳақи фондининг ошиб кетишига, ортиқча маблағлар сарфлашга олиб келади. Ўтган йили бундан 18,3 минг сўм зарар кўрилган эди. Ўртоқ Пифлакс бу қилмишлари учун ўз вақтда дакки ҳам еган эди. Ўшанда у тилёғламалик қилиб «бунга чек қўйилади» деб ваъда ҳам берди. Аммо ваъда ваъдалигича қолаверди. Ўз билганидан қайтмади. Панд-насиҳатларни назар-писанд қилмади. Натижада 1963 йилнинг фақатгина январь-февраль ойларида ортиқча сақланган штатлар учун қўшимча 17,4 минг сўм иш ҳақи тўланди.

Буниси ҳам майли-я, бели оғримаганнинг нон ейишини қара, деганларидек, Борис Ефимович шундай саҳийлик билан давлат пулини дуч келган томонга талон-тарож қилиб юбораверди. Ҳеч қандай зарурияtsиз Жегасни прораб қилиб ишлатди, у корхонага 8220 сўмга тушди. Штатсиз ишлатилган бухгалтер икки ойда коллективнинг 200 сўмини шилиб кетди. Н. Г. Пичугин деган шахс заводга мутлақо керак бўлмаган шинковка нусхасини тайёрлаб бериб. унинг эвазига 2225 сўм авторлик гонорари олди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Корхонада ишламайдиган шахслар билан турли ишларни бажаришга шартнома тузилиб, қисқа вақт ичида уларга 3000 сўмдан кўпроқ пул тўланди. Бундан ташқари бўлар-бўлмас командировкалар учун, иш вақтидан ташқари ишлаганлар учун бир неча минг сўм қўшимча маблағ сарфланди.

Завод маъмурияти бажарилган ремонт ишлари учун клиентлардан кўп ҳолларда ошиқча пул олган, уларни тўғридан-тўғри алдаган. Кўзбўямачилик билан шуғулланган. Масалан, «Узтрансспецстрой» трестининг икки тонналик тарози ремонт қилингани ҳолда уч тонналик тарозилар ремонти ҳақи олинган. Ҳар бир тарози ремонти учун белгиланганига қараганда 7 сўмдан ортиқча пул ундирилган. Худди шундай аҳвол кўн комбинатида ҳам содир бўлди. Корхонада 10 тонна юк кўтарадиган автомобиль тарозилари ремонт қилингани ҳолда актда 15 тонналик тарозилар ремонт қилинди деб кўрсатилган ва шунга яраша ортиқча ҳақ олинган. Ортиқча олинган пул ҳар бир тарозида 36 сўмни ташкил этади. Тошкент консерва заводида 15 тонна юк кўтарадиган 3 та автомобиль тарози жорий ремонт қилиниб, бунинг учун 165 сўм пул олинган. Текширишда шу нарса аниқландики, бу ерда 10 тонна юк кўтарадиган тарозилар ўрта ремонтдан чиқарилган экан. Бунинг учун 68 сўм иш ҳақи олиш лозим эди.

Икки ярим йилдан буён ана шундай ярамас, тўғридан-тўғри алдамчилик методи ҳукм сурган. Ҳамма жойда 10 тонналик юк кўтарадиган тарозилар ремонти учун 15 тонналик тарозилар ремонти билан баббаравар ҳақ олинган. Бу эса республика Министрлар Совети томонидан белгиланган прейскурантга ҳилофдир. Борис Ефимовичнинг, қолаверса план бўлимининг бошлиғи Растворцева ва тарози цехининг бошлиғи Гуртовникларнинг ўзбошимчалиги билан юқоридаги усул қўлланилган.

Чиллаки чиллакини кўриб чумак уради деганларидек, тарозиларни ремонт қиладиган айрим слесарлар ҳам клиентларни алдашда, чалғитишда ўз раҳбарларидан қолишмайдиган бўлишган. Айрим слесарларнинг иши текшириб кўрилганда ана шундай фактлар аниқланди. Тарозиларни ремонт қилувчи М. Эгамбердиев бажарган ишига прейскурантдагидан ташқари 1255 сўм 30 тийин кўп ҳақ олган. Тарозиларни тузатувчи мастерлардан Диков, Жебрак, Маховлар ҳам худди шундай номаъқулчиликлар қилишган.

Заводда кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда ҳам катта камчиликларга йўл қўйилди. Бу соҳада ошна-оғайнигарчилик, таниш-билишлик ҳал қилувчи роль ўйнаган. Масалан, бош бухгалтер вазифасини ижро этувчи Саклаков илгари қамалиб чиққан. Корхона бўлимларидан бирига Альтшуллер деган шахс бошчилик қилган. У илгари КПСС сафидан ўчирилган эди. Н. И. Биковский маълумоти жиҳатдан юрист бўлгани ҳолда бир йилдан ортиқроқ вақт мобайнида бригада бошлиғи бўлиб ишлаган. Унга 6-слесарлик разряди берилган. Шу разряд бўйича у айрим ойларда 265 сўмгача етказиб маош олган. Ваҳоланки у ва унинг бригадаси томонидан бажариладиган ишлар биринчи ва иккинчи разрядларга тўғри келади, холос.

Ҳар бир корхона раҳбари ишчиларнинг унумли ва сифатли ишлаши ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиши, бунинг учун барча зарур шароитларни яратиб беришни таъминлаши лозим. Аммо Борис Ефимович ўзининг ана шундай биринчи даражали вазифасига енг учидан қараб келган, у билан деярлик шуғулланмай қўйган. Шунинг учун ҳам меҳнатни муҳофаза қилиш, техника хавфсизлиги, саноат санитарияси ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу соҳада йўл қўйилган камчиликлар назоратчи ташкилотлар томонидан бир неча бор таъкидланишига қарамай, уларни бартараф этиш учун ҳеч қандай амалий чора кўрилмаган. Масалан, механика, металл буюмлари цехларида ишлаб чиқариш маданияти ёмон аҳволда. Вентиляциялар ишламайди. Цехлар турли-туман темир-терсаклар билан ифлосланган. Юк тушириш-ортиш ишлари шу вақтгача қўлда бажарилади. Завод цехлари ўртасида маҳсулотни транспортировка қилувчи воситалар йўқ. Айрим бинолар яроқсиз ҳолга келган. Ишчилар ўз вақтида техника хавфсизлиги бўйича инструктаждан ўтказилмайди. Ана шу камчиликларни бартараф этиш учун ҳар йили ташкилий-техникавий тадбирлар белгиланади. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам амалга оширилавермайди, кўпчилиги қоғозга ёзилганича қолиб кетади. Ваҳоланки, давлат ҳар йили ана шу ишлар учун минглаб сўм маблағ ажратмоқда. Масалан, ўтган йили 10,5 минг сўм сарфлаш керак бўлгани ҳолда бор-йўғи 6 минг сўм сарфланган, холос. 1963 йилда ҳам худди шундай бўляпти.

Область партия-давлат контроль комитети Б. Е. Пифлаксни молия-хўжалик интизомини қўпол равишда бузиб келгани, бажарилган ишларга қўшиб ёзиш билан шуғулланганлиги ва бу билан давлатни алдашгача бориб етгани учун вазифасидан олиб ташлади. Корхона директорининг ишлаб чиқариш бўйича ўринбосари вазифасини бажарувчи М. М. Косьминин, бош бухгалтер вазифасини бажарувчи И. Г. Саклаков ва бошқаларни ҳам қаттиқ жазолади.

А. ПУТТИЕВ,
Тошкент саноат область партия комитети ва ижроия комитети партия-давлат контроли комитетининг инспектори.

М. МИРҲАМИДОВ.

ХЎЖАСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Шундай раҳбарлар борки, уларнинг қалби ишхонада ҳам, уйда ҳам ишчиларнинг юраги билан ҳамоҳанг уради. Корхона тақдири билан ўз тақдирини боғлаб ҳамиша хушёр туради. Баъзилари улар гарчи озчиликни ташкил этса-да, ишга келдингми, келдим қабилида иш тутиб, куни ўтганига хурсанд. Гўё улар учун буйруқ беришдан бошқа иш йўқ.

Оҳангарондаги гўшт комбинатининг директори Х. Саидов иккинчи тоифадаги раҳбарлар қаторига киради. Бу ўртоқ сиртдан қараганда анча жонкуяр, тиниб-тинчимас бошлиққа ўхшайди. Аслида, оламни сел босса тўпиғига чиқармайди. Комбинат ўпирилиб кетса ҳамки узатган оёғини йиғмайди. Унинг фикрича: соат мили айланаяпти, кун ўтаяпти, ойлик келаяпти, тағин нима керак?

Кейинги вақтларда комбинат директорининг бепарволиги оқибатида бу ерда хўжасизликлар содир бўлган. Маҳсулотни сақлаш уларнинг ҳисоб-китобини олиб бориш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Иш устидан ўз вақтида назорат қилиб туриш батамом унутилган. Натижада исрофгарчиликлар кўпайиб, оқибатда катта зарарлар келтирган.

Комбинатнинг беш тонна гўшт сақлаш мумкин бўлган ишлаб чиқариш базасида 18 тоннага қадар гўшт сақланган. Бу эса маҳсулот сифатининг бузилишига олиб келган. Шуларни кўра-била туриб Х. Саидов сут-гўшт саноати бошқармасига ўз вақтида хабар бериб, ташиб олиш чорасини кўрмаган. Натижада 1960 йилдан буён складда ётган 20 тонна ёғ нормал температурада сақланмагани учун сифати бузилган, истеъмол қилиш учун яроқсиз бўлиб қолган. Бундан ташқари 11464 килограмм мол ва қўй ёғи ёмон сақланганлиги туфайли бузилиб, 10.325 килограмми техника мойига айлантирилди, натижада давлатга 8600 сўм зарар келтирилди.

Шу йилнинг июль ойида 1955 килограмм гўшт маҳсулотлари истеъмолга яроқсизлиги учун совхоз чўчқа фермаларига берилди. Бу гаплар ҳар бир виждонли одамни ҳафа қилса ҳамки, директор Саидовни пашша чаққанчалик ташвишлантирмаганига ҳайрон қоласан киши.

Бу ерда бухгалтерия ҳисоб-китоб ишлари ёмон аҳволда. Сўйилган вазндаги гўштлар оғирлигининг қочиши ҳамда чамалаб белгиланиши натижасида январь-май ойлари ичида 215 килограмм гўшт ортиқча ҳисобланиб, давлатга 343 сўм зарар келтирган.

Колбаса цехига юборилаётган гўштлар накладнойига унинг термик ҳолати ёзилмайди. Натижада колбаса сифати ҳам бузилаётир.

Масъулиятсизлик оқибатида гўшт комбинатида 8 ой мобайнида 9.599 сўм зарар кўрилган.

Комбинатда ускуналардан фойдаланиш ҳам ёмон аҳволда. 11.514 сўмлик янги 12 та асбоб-ускуна ўрнатилмай ётибди. Шулардан бири 4.781 сўм турадиган Захаров системасидаги конвейердир. У 1960 йилда бу ерга келтирилганига қарамай шу вақтга қадар ҳовлида турибди. Ачинарли томони шундаки, комбинатга керак бўлмаган янги техникалар ҳам шу ерга олиб келиб ташланаверган. 1961 йилдан буён 3.813 сўмлик 6 та асбоб-ускуна ҳам занг босиб ётибди. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки. Совнархознинг сут-гўшт саноати бошқармаси ҳам вақти-вақти билан гўшт комбинатини назорат қилиб турганда ана шундай оқибатлар рўй бермасди.

Тошкент саноат область партия-давлат контроль комитети комбинатда хўжасизликка йўл қўйилгани, бу билан давлатга кўплаб зарар келтиргани учун директор Саидовнинг бир ойлик маошини ушлаб қолишга қарор қилди ҳамда комбинатда қисқа муддат ичида маҳсулотларни сақлашда тартиб ўрнатиш вазифаси топширилди. Х. Саидовнинг топшириқларни бажариш ҳақидаги ҳисоботи шу йилнинг ноябрь ойида комитетда яна эшитилади.

З. ОРИПОВ.

Областимиздаги барча саноат корхоналарида Улуғ Октябрнинг қирқ олти йиллиги шарафига социалистик мусобақа қизитиб юборилди. Шу жумладан «Ўртоқ» фабрикасининг коллективи ҳам умумхалқ мусобақасига қўшилиб, меҳнат зафарларини қўлга киритаётир.

Суратда: фабриканинг илғор ишчиси, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Гулнахон Мақсудова иш устида. У кундалик топшириқни ҳар доим ошириб адо этмоқда.

А. Абалян фотоси.

321 минг ТОННА пахта УЧУН!

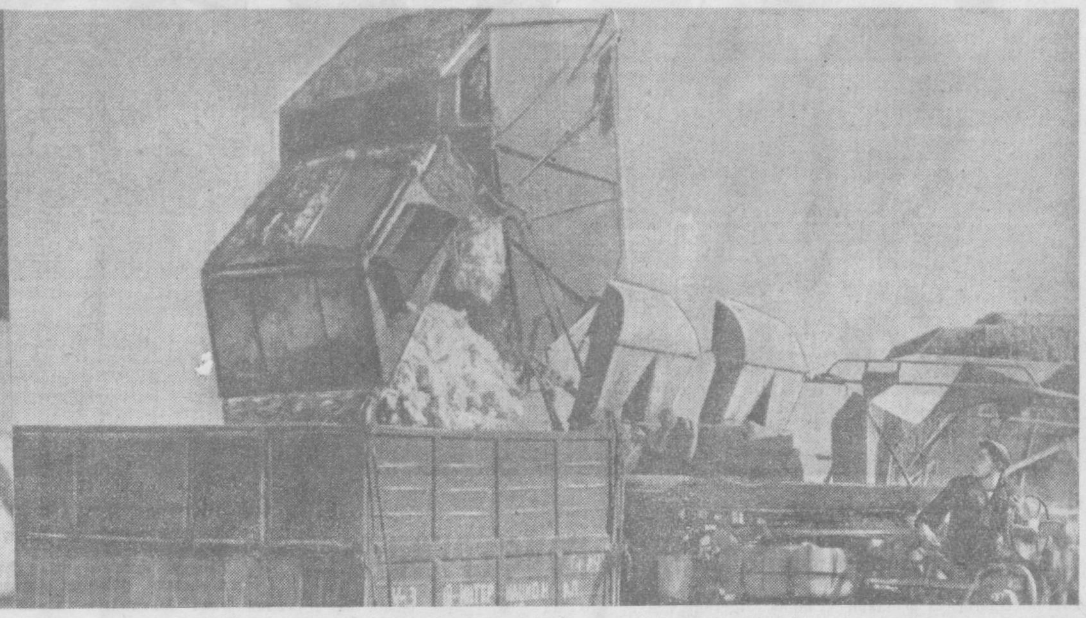

Юқори Чирчиқдаги III «Интернационал» колхозида пахта териш машиналари юқори унум билан ишлаяпти. Суратнинг чап томонидаги механик-ҳайдовчи — Мамадазим Қурбонов. Мавсум давомида камида 100 тонна пахта теришга сўз берган бу механик-ҳайдовчи ҳозир кунига эл хирмонига 4—5 тоннадан «оқ олтин» тўкмоқда. Ўнг томонда қоп-қанорсиз ташийдиган прицепга бункердан пахта тўкаётган киши шу колхознинг пешқадам механик-ҳайдовчиси ўртоқ Султон Кенжабоевдир. У ҳам кунига 4—5 тоннадан ошириб пахта тераяпти.

А. Абалян фотоси.

ИЛҒОРЛАР ДАЛАСИДА

Дала шийпони устида чўғдек қизил байроқ ҳилпирайди. Олтин кузнинг саҳий шабадаси майин эсади. Шундай гўзал бир чоғда дала кезарканмиз, бепоён далалар киши меҳрини ўзига тортади. Чаноғидан тошиб ётган пахталарни кўриб қувонасан, киши.

Мана қаршимизда чексиз мовий пахтазор. Бу — колхознинг Ҳикмат Мурватов бошлиқ бригада даласи. Кенг дала оппоқ чойшаб ёйиб қўйгандек. Икки-уч киши хирмонда, улар терилган пахтани қуритиш учун ёйяптилар. Тоғ-тоғ пахталар киши баҳрини очади.

... Қуёш тиккада. Бригада аъзолари бирин-кетин тушликка чиқа бошладилар. Тарозибоннинг қўли-қўлига тегмай қолди. Ҳамманинг юзида қувонч. Лўппи-лўппи оппоқ пахталар сингари теримчиларнинг ҳам баҳри-дили очилиб кетган. Бу меҳнат қувончи!

— Бугун қанча топширар эканмиз-а, — ҳисобчи Бегмат Дўсматов бригадирга савол назари билан қаради.

—Кечагидан анча ошса керак,— хирмондаги пахтага қараб жавоб берди Ҳикмат ака.

— Демак йиллик планни 30 процентга етказар эканмизда.

— Албатта, теримчилар сони кўпайяпти, — ишонч билан жавоб берди бригадир.

Бригадирнинг бу ишончи чинакам ишонч эди. Ахир шонани гулга, гулни кўсакка, кўсакни момиқ пахтага айлантиришда сувчи Ваҳоб Тошматов, Иноғом Алматов, чигитни ташлаб, уни авайлаб ўстиришда механизациядан унумли фойдаланган Холмат Солиевлар озмунча тер тўкишдими? Мана энди улар теримчилар билан бир сафда туриб меҳнат қилишаяпти. Бригада ҳар куни хирмонга йиллик планнинг 2—2,5 проценти ҳисобида «оқ олтин» тўкмоқда.

Бригада аъзоларининг кўпчилиги кўпмингкилограммчилардир. Бундай теримчилардан бири КПСС аъзоси Неъмат Маҳаматов. У ўн беш мингчилар ҳаракатининг ташаббускори. Неъмат кунига 160—180 килограммдан пахта териб, шу кунгача хирмонга 3 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкди. Шу ташаббусга қўшилган Нафиса Розиқова, Раҳима Огабекова, Ҳалима Йўлдошева, Ўғилой Исроилова каби ўнлаб теримчилар ҳам Неъматдан қолишмаяптилар. Улар ҳам кунига 140—150 килограммдан пахта теришмоқда.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Маданият» колхозининг Ҳикмат Мурватов бошлиқ 9-бригадасида иш ана шундай қизғин.

Бригада аъзолари 80 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 32,7 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олганлар. Ҳозирги кунда улар бир жон, бир тан бўлиб «оқ олтин» теришни жадаллаштирмоқдалар.

Биз бригада даласини кезарканмиз, шийпондаги колхоз кўчма Қизил байроғи шу бригадада эканини кўриб қувондик.

Кекса пахтакор Мамажон ота Тошматов айтганидай меҳнат кишини улуғлайди. Бригада шунқорлари буни яхши биладилар. Улар ёз бўйи қилган меҳнатларининг ҳосили ҳали ердалигини ҳам унутганлари йўқ. Ҳаво яхши вақтида «оқ олтин» дурдоналарини териб олишга интилмоқдалар.

Бригада аъзоларининг бу хизматлари колхознинг топширадиган 2 минг 537 ярим тонна пахтасининг бир қисмидир. Улар 261 тонна улушлари билан улкан хирмонга муносиб ҳисса қўшадилар.

Р. МАДАТОВ.

Янгийўлдаги «Ленинизм» колхозининг 9-бригадасида ўртоқ Солиҳа Ҳайдаровани ҳамма ҳурмат қилади. Негаки бу чевар теримчи мавсум охиригача 10 минг килограммдан ортиқ «оқ олтин» теришга сўз берган. Солиҳа шу кунларда ўз сўзининг устидан чиқиш учун 120—130 килограммдан пахта термоқда.

В. Салов фотоси.

ТЕРИМЧИ ВА МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИ ЎРТОҚЛАР!

Ҳозирги ҳар бир соат, ҳар бир дақиқа олтиндан қиммат. Бир куни ёғин-сочинли кунларнинг ўн кунига татийдиган қуёшли дамларнинг қадрига етайлик. Бойлигимиз, тинчлигимиз, миллий ифтихоримиз бўлган пахтамиз чаноқларда олтин нуқрадай кулиб турибди. Теримчи ва механик-ҳайдовчи ўртоқ! Келинг, ана шу олтин нуқраларни барвақт эл хазинасига тўкиш учун янада ғайрат-шижоат билан ишлайлик!

Этак боғлаб далага чиққан қадрдон опа-сингиллар, меҳрибон ака-укалар, азиз ота-оналар, биз сизларга мурожаат қиламиз:

Орангизда дангасалар, ишёқмаслар, ўз манфаатини умумхалқ манфаатидан юқори қўядиган кишилар бўлмасин. Бир жон, бир тан бўлиб ишланг, кунлик нормани доимо ошириб бажаринг. Кўпмингкилограммчилар сафини янада кенгайтирайлик!

Азамат механик-ҳайдовчилар! Сизлар деҳқоннинг суянган тоғидирсизлар. Деҳқоннинг асосий умиди сиздан. Серунум меҳнатингиз билан деҳқоннинг оғирини енгиллатингиз. Ўз қўлингиздаги «зангори кема»ларингизни тўла қувват билан ишлатинг. Уларнинг бекор туриб қолишига асло йўл қўйманг. Машина терими суръатга қанот эканлигини унутманг!

Кўпмингкилограммчилар! Социалистик мусобақада доимо байроқдор бўлингиз! Хом, ифлос пахта терманг. Ҳосилнинг нобуд бўлишига сира йўл қўйманг!

МЕҲНАТ АВЖИ

ЯНГИЙЎЛ. «Ленинизм» колхозининг ўртоқ З. Ризаев бошлиқ бригадасида ҳар куни йиллик планнинг 4-4,5 проценти миқдорида пахта терилмоқда. Бригадада 20 дан ортиқ кўпмингкилограммчи теримчи ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқда. Уларнинг чаққон ҳаракат қилаётганликлари туфайли бригадада ҳозиргача план 60 процентдан ҳам ошириб юборилди. Шунингдек колхознинг 6-бригадасида ҳам суръат кун сайин ошаяпти.

И. Норматов,
Ж. Жўраев.

БЎКА, Бошқармадаги «Ленинизм» колхозининг ўртоқ Р. Ашуров бошчилик қилаётган бригадаси аъзоларидан М. Хайруллаева, А. Ортиқова, С. Жумабоева ва Т. Сайдоватова ўртоқлар ҳар куни эл хирмонига 200—240 килограммдан «оқ олтин» тўкишга муваффақ бўлишяпти. Бошқармадаги «Пискент» совхози 6-бўлимининг С. Маҳмудов бошлиқ бригадаси аъзоси ўртоқ Ж. Ҳоллиева бу йил 12 тонна пахта термоқчи. Ҳозир у ғайратини аямай меҳнат қилиб сўзининг устидан чиқмоқда.

М. Туробов,
И. Суярқулов.

ҲАШАРЧИЛАР ЁРДАМИ

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги «XIX партсъезд» колхозининг аъзолари фидокорона меҳнат қилиб, бу йил катта майдонларда пахтадан мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозир бутун эътибор ана шу ҳосилни тез йиғиб-териб олишга қаратилган. Колхозда пахта териш ва топшириш суръати ошаяпти, ҳар куни тузилган графикдан ошириб пахта топширилаяпти. Бунда қишлоқ аҳолисининг ҳам катта ҳиссаси бор. Колхозда ишчи-хизматчи оиласидан 170 га яқин киши пахта термоқда.

Фарғоналик кекса деҳқон Мамажон ота Тошматовнинг «Пахтакор, касбингни улуғла!» сарлавҳали мақоласи босилган газеталар колхоз территориясида яшовчи хонадонларда жуда қизиқиб ўқилди. Қўлидан иш келадиган меҳнат аҳли далага чиқишга қарор берди. Шу кунларда пахтазорга чиққан ишчи-хизматчилар оиласи орасида жонкуярлик билан меҳнат қилаётган теримчиларни кўплаб учратиш мумкин.

Мана, улардан бири Тўти Ражабова. У кўп боласи бўлгани учун ишламасди. Бу йилчи? Тўти опа биринчилар қаторида пахтазорга отланди. Унумли меҳнат қилиб хирмонга кунига 200 килограммга етказиб пахта тўкаяпти.

Тўти Ражабова ёлғиз эмас. Унинг дугоналаридан Ҳамида Тўхтамуродова 18 сентябрда 205 килограмм пахта терган эди. У иккинчи куни ишга барвақт чиқиб, унумли меҳнат қилди, тез-тез этагини тўлдирди. Кечқурун Ҳамида Тўхтамуродова ҳисобига 237 килограмм пахта ёзилди. Ишчи-хизматчи оилаларидан Мунаввара Ғафурова 220 килограмм, Нафиса Орипова 270 килограммга етказиб «оқ олтин» терди. М. Мирсоатова, Вазира Тўлаганова, Обида Юнусова, Мунаввара Ўрмонова ўртоқлар ҳам чевар теримчилар рўйхатидан муносиб ўрин эгаллашди.

К. ШОБАРАТ.

Муносиб ҳисса

Бўкадаги «Ленинизм» колхозининг ўртоқ Норбўта Сатторов бошлиқ бригада пахтакорлари Ватан хазинасига бугун кечагидан, эртаси бугунгидан кўпроқ пахта териб тўкаётирлар. Ўзаро мусобақалашиб ишлаётган бригаданинг Санобар Қурбонқулова, Меҳри Қосимова, Марҳамат Саидкаримова сингари чевар теримчилари кунда эл хирмонига 140—180 килограммдан «оқ олтин» дурдоналари териб топширмоқдалар.

А. МАҲМУДОВ.

„ГУРС КЕТДИ“

Олтин куз изли-қутли келди. Давлат омбори ширин-шакар қовун-тарвуз, узум, шафтоли, нашвати, сабзавот маҳсулотлари қўйингчи, инсонга ҳузур бахш этувчи мева-чевалар билан тўлиб-тошяпти, эл-юрт дастурхони тўкин-сочин бўляпти.

Куни-кеча Оқтепадаги 1-сабзавотчилик комбинатида бўлиб, миришкор деҳқонларимизнинг диди, меҳнати билан бунёдга келтирилган ноз-неъматларни кўриб дилимиз севинчга тўлди, кўзимиз қувонди.

Кундуз соат уч. Майин шабада эсиб турибди. Сарвқомат дарахтларнинг ола кўланкасида саф тортиб келаётган машиналар, тележка тиркалган тракторлар, четанлик от-араваларнинг кети узилмайди. Ҳаммасида маҳсулот! Гўё тўғон очилган-у, деҳқонлар она-Ватанга туҳфа қилган маҳсулотлар дарё сувидек оқиб давлат омборига қуйиляпти.

Комбинат мудири Нишон ака Абдиқулов ярим кунлик иш якунини кўздан кечиргач, чеҳраси очилди, юзларида табассум чечак отди. Қувонмаслиги ҳам борми, бугун куннинг ярмида кечаги бутун кун бўйидагига нисбатан 80 тонна зиёд маҳсулот тайёрланибди. Ҳа, миришкор деҳқонлар ярим кунда шаҳарлик биродарларига кўзда тутилганидан қирқ минг килограмм кўп қовун-тарвуз, узум, памидори, пиёз, карам ва бошқа маҳсулотлар совға қилибди.

Комбинат даргоҳини айландик. Деҳқонлар меҳр билан етиштириб ҳадя қилган маҳсулотларни ишчилар дид билан саранжом-саришталаяпти. Бежирим яшикларга авайлаб жойлаб, темир йўл вокзали ва аэропортга юборяпти. Ярлиқларда Тошкент область Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Октябрь» колхозида ва «Назарбек» совхозида тайёрланган, деган ёзувлар бор.

— Москвага жўнатамиз, — изоҳ берди Нишон ака олтин тусли қовун, осмонранг тарвуз уюмлари ёнида тўхтаб.

— Буларичи? — бошқа уюмга ишора қилиб сўради ҳамроҳларимиздан бири.

— Урал машинасозларига совға. Картошкани Қозоғистонлик қўриқ ер ҳужумкорларига юборамиз.

Комбинат ҳар куни Москва ва Ленинград тўқимачилари, Свердловск машинасозлари, Қозоғистон ғаллакорлари ва бошқа марказий шаҳарларнинг меҳнаткашларига тонна-тонналаб қовун-тарвуз, мева-чева, сабзавот маҳсулотлари юбораяпти. Куни кеча Москвага 500 тонна шираси тилни ёрадиган «кўкча», «туя гум», «босволди», «гурс кетди» юборди. Олмаотага 1000 тонна картошка жўнатилди.

— Ҳосилнинг чўғи қалай?

Нишонака бундан давлат планлари қандай бажарилаётгани ҳақида гап бораётганини дарров пайқади ва лўнда жавоб қилди.

— Комбинат бўйича картошка, карам, помидор, қовун-тарвуз, узум тайёрлаш йиллик планлари 110—130 процент бажарилди. Ҳозирдаёқ пландан ташқари қарийб 2500 тонна маҳсулот тайёрланди. Қозонда бўлса чўмичга чиқади, дейилишининг боиси шунда-да. План юз, юзимиз қирмиз.

Катта карвонга-катта йўл!

М. НАЗАРОВ.

ТАНҚИД ВА ТАҚРИЗ

ШОИР ЮРАГИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Қанча меҳнат қилсам,
кам кўринади,
Маҳкамроқ боғлайман
белимни ҳар тонг.

Бу сатрларнинг муаллифи талантли шоир Мамарасул Бобоевдир. Унинг Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти томонидан яқинда нашр этилган «Юрагимнинг айтганлари» номли шеърлар китоби ана шу юқоридаги сатрлар билан очилади.

Шоир қаламга олган темалар рангба-ранг ва жозибадор бўёқларда тасвирланганлиги билан киши диққатини ўзига жалб қилади.

Тўпламдаги шеърлар марказида баракали, дилрабо фаслларни мазмунан бир-бирига боғловчи, унга ўз меҳнати билан зарҳал берувчи инсон туради. Ана шу инсоннинг нозик қалб тебранишлари, шодлиги ва қайғуси, ниҳоят замондошларимизнинг буюк жасорати, халқлар дўстлиги каби масалалар унга илҳом беради, юрак торларини чертади. Энг муҳими бу эмас. Гап предметни ҳис этиш, шоирона мушоҳида қилиш, қалб прожекторининг нури орқали тасвир объектининг кўз илғамас томонларини топиб тасвирлашдадир. Санъаткор маҳоратининг мана шу муҳим ижодий томонини Мамарасул Бобоев жуда яхши ҳис этади. Унинг «Зарафшон» шеърини олиб кўрайлик. Шоир бу шеърда ажойиб водийнинг совет кишилари томонидан равнақ топганини, унинг беқиёс гўзаллигини ифода этади.

«Шунча гўзалсанки, бугун
ўзидан
Гўзалроқ синглисин ўпкан
қиз каби,
Гўзал Фарғона ҳам қилар
ифтихор»

деб таърифлайди. Шоирнинг лирик қаҳрамони ўзини табиатни ўзгартирувчи, янги зафарларга сафарбар этилган ва она ернинг қонуний хўжайини деб билади. Шу билан бирга бу лирик қаҳрамон ғоят камтар, самимий, ўзида миллий руҳни, яъни меҳмондўстлик руҳини акс эттирувчи гуманист инсон сифатида гавдаланади. Бошқача қилиб айтганда бу сифатлар шоирнинг энг яхши ҳис-туйғулари билан қўшилиб, унинг ўз она-Ватанига бўлган қайноқ муҳаббати ва садоқатини ифодалайди:

Зарафшон, ўғлингман,
севиб ўстириб,
Бахтинг таърифига
қилдинг ғазалхон,
Шарқий одоб билан
қўл қовуштириб,
Остонангда бугун
кутаман меҳмон.

Чинакам поэзия ҳамма вақт чуқур фалсафий умумлашмаларга бой бўлади. Бу умумлашмаларнинг формаси ҳар хил бўлиши мумкин, ундан қатъий назар, агар умумлашма бўлмаса, шеър-шеърлигича қолиб кетаберади, поэзия намунасига айланмайди. Умумлашмалар образли тафаккур воситасида мақсадга мувофиқ шаклга киради. Бинобарин, образли тафаккур поэзиянинг ҳам спецификасидир. Шоирларимиз кейинги вақтда поэзиянинг бу муҳим хусусиятларини англаган ҳолда ижод этмоқдалар ёки шунга интилмоқдалар.

Мамарасул Бобоевнинг биз таҳлил этаётган китобидаги кўпчилик шеърларида инсоннинг кечинмалари, гўзаллик тушунчаси бўртиб туради. Автор фикрлардан қайноқ ва самимий ҳис-туйғуларга, ҳис-туйғулардан фикрларга тез-тез кўчиб туради, ниҳоят бу фикрлардан катта умумлашмалар чиқаради. «Гуллар» сарлавҳали шеъри шоирнинг ижодий маҳоратини ифодалаган асарлардан биридир. У ҳозир ҳам баъзан учраб турадиган айрим шоирлар сингари гул образини гўзал маҳбуб кўнглини олиш учун ишлатмайди, балки бу традицион деталнинг янада муҳимроқ томонларини очади, ундан шоир билан халқ ўртасидаги катта ижтимоий муҳаббат рамзи сифатида фойдаланади. Шеър шундай умумлашма фикрлар ва чиройли мисралар билан якунланади:

Сўз билан айтилмас
соф туйғуларни
Гул билан ифода
этади инсон.

Лириканинг вазифаси бизни одамнинг ички кечирмаларини билишимизга ёрдам беради. Мамарасул Бобоевнинг «Юрагимнинг айтганлари», «Деразамга энгашган барглар», «Эркаликдир», «Гулдаста», «Космосда ер ҳақида ўйлар» каби шеърлари ҳам кишининг психологик қалб тебранишларини, унинг ватанпарварлик ва инсоний туйғуларини, меҳнатнинг завқ-шавқини тараннум этишга бағишланган.

Ҳис-ҳаяжонлари Зарафшондай жўш уриб қирғоқлардан тошиб чиққан пайтларда шоир эркин вазнга мурожаат этиб, Маяковскийча кучли шеърлар яратади. Унинг «Космосда ер ҳақида ўйлар» деган иккита шеъри бунга мисол бўла олади. Шеърдаги совет фазогири номидан айтилган, аслида лирик қаҳрамоннинг бой маънавий дунёсини очиб берувчи поэтик ифода характерлидир. Унда космос бўшлиқларини татқиқ этаётган фазогир, «кенг коинотда — тонгги юлдуздек, планеталарнинг жуда гўзали» бўлган она ерни, донишманд инсонни, дўстликнинг қадрини ҳам яқиндан ҳис этади.

Қўшиқ жанри ҳам Мамарасул Бобоев ижодида анча сезиларли ўрин олиб бормоқда. Унинг бу китобига ҳам қўшиқлари киритилган. Унинг рубоилари, ишқий юмористик ҳамда ҳажвий шеърлари ҳам тўпламдан ўрин олган. Биз ана шу шеърлар ҳақида ўз мулоҳазаларимизни айтмоқчимиз. Автор катта тугал фикрларни тўртликларга усталик билан сингдириб юборган. Унинг рубоилари ҳаёт ҳақидаги реалистик фалсафадан, инсоний хислатларни улуғловчи ахлоқий-таълимий тушунчалардан иборатдир. Айрим тўртликлари эса образли иборалардан ташкил топган. Масалан, автор боғбоннинг ўз ишига садоқатини ифодаловчи мазмунни шундай ўйноқи ва ихчам формада беради:

Ғунча очилганда гул-лола
бўлур,
Гул-лола шабнамга пиёла
бўлур,
Гулни мавсумида сақлай ол,
боғбон,
Гул раҳмати сенга ҳавола
бўлур...

Поэзияни коммунизм қурилишида муҳим қурол, деб тушунган шоир бугунги кунда олға боришимизга халақит бераётган айрим ярамасларни ҳам сатиранинг шафқатсиз тиғи остига олади. Жирканч иллатларнинг бири ғийбатчи, бири хушомадгўй, яна бири қолоқ ва билимсиз кишилардир. «У баъзан танқидчи», «Барибир», «Қарқуноқ» каби шеърлари ана шу иллатларни фош этишга қаратилган.

Албатта, ҳар бир китобнинг ўзига хос муваффақиятлари билан бирга унинг айрим нуқсонлари ҳам бўлади. «Юрагимнинг айтганлари» китобидаги камчилик шоирнинг «Қуёш», «Қорақум канали», «Қалбни сақла чангдан, ғубордан», «Бизнинг раис», «Баҳор қўшиғи», «Олам қутлар» шеърларида яққол кўзга ташланади. Хўш, бу асарларда нима етишмайди? Биринчидан, шоир муҳим ижтимоий-сиёсий фикр илгари сурилаётган бир шеърида иллюстрацияга ўрин берса, иккинчидан бошқа бировида жонли фикрни образли ҳис-туйғуларни дидактиканинг, қуруқ баён ва схематизмнинг совуқ чангалига топшириб қўяди. Мисол келтирайлик:

У ўзини бутун сафарбар
сезар,
Атроф қўшниларга
ташлайди кўзин.
Дилида талай иш
режасин чизар,
Бу ишларки,
бу йил бошланди қизғин.
(«Бизнинг раис»)

Ҳар қандай гўзалликдан
Гўзал экан ботирлик.
Шу учун бу юлдузлар
Еру кўкда тотирлик.
(«Олам қутлар»)

Мана бундай мана бундай
чоп.
Майдон текис бўлгани яхши.
Ой тўлишиб мўралаган чоқ
Ширин суҳбат қургани яхши!
(«Баҳор қўшиғи»)

Юқоридаги банд хаёлдаги раиснинг қуруқ сифатларини баён қилиш билан қирқ мисрага боради. Лекин, унда бирон янгилик йўқ. Кейинги бандлар ҳам шундай юзаки ёзилган. Улар мантиқий жиҳатдан ҳам ғализ. Ахир, майдоннинг текис ёки нотекислигининг ошиқларнинг ширин суҳбатига нима алоқаси бор?

Юқорида кўрсатилган камчиликлар ижоднинг хира томонларидир, ишонамизки, шоир М. Бобоев бу хира томонларни ўз ижод майдонидан батамом сиқиб чиқаради ва уларнинг ўрнини энг яхши шеърлар билан тўлдириб, ўз қалбини поэзия чаманзорига айлантиради.

Эшонқул ҲАЙДАРОВ.

ПЕДАГОГЛАРНИНГ ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Ўзбекистон педагогика фанлари илмий текшириш институтининг экспериментал интернат-мактаби мажлислар залида педагогика фанлари бўйича III республика илмий-назарий конференция очилди. Конференция ишларида республикамизнинг илғор ўқитувчилари, олимлар, Москва ва Ленинград шаҳарлари, Иттифоқдош республикалардан келган атоқли педагог олимлар, фан арбоблари иштирок этмоқдалар.

Конференцияни Ўзбекистон ССР маориф министри ўртоқ Э. Қ. Қодиров очди. РСФСР Педагогика фанлари академиясининг корреспондент аъзоси, Ўзбекистон педагогика фанлари илмий текшириш институтининг директори, профессор С. Р. Ражабов «Коммунизм қурилиши авж олдирилган даврда Ўзбекистонда педагогика фанларининг аҳволи ва уни ривожлантириш перспективалари» деган темада доклад қилди.

— Совет педагогика фани, — дейди докладчи, — Коммунистик партия XXII съезди қарорларига амал қилиб, ўқув-ўқитув ишларида катта муваффақиятларга эришди. Мактаб ҳақидаги Қонун чиққандан бери мактабларни қайта қуриш, уларни ҳаёт билан чамбарчас боғлаш, ўқувчиларга ҳар томонлама чуқур ва пухта билим бериш учун республикамиз мактаблари ва ўқув юртларида кўпгина ишлар амалга оширилди.

Республикамизда ҳозирги вақтда мингдан ортиқ ишлаб чиқариш таълими берадиган ўрта мактаблар мавжуд бўлиб, буларда 140 минг ўқувчи билим олмоқда. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши, саноат корхоналари базаларида таълим олаётган бу ўқувчилар ўрта мактабларни битириш билан 167 хил ҳунар эгаллаб чиқадилар.

Ютуқлар билан бирга таълим-тарбия ишларини қайта қуриш методлари, илмий текшириш ишларида ҳали жиддий камчиликлар ҳам мавжуд. Ҳали кўпгина программаларимиз пухта ишлаб чиқилмаган.

Айрим ўқитувчилар таълим беришнинг энг яхши методларини қўлламаётирлар, педагогика процессининг эффективлигини кўтармаётирлар, натижада баъзибир мактабларда ўқувчиларнинг ўзлаштириши ниҳоятда паст.

Конференцияда РСФСР Педагогика фанлари академияси Психология институтининг программалаштирилган таълим лабораторияси мудири А. Н. Ланда (Москва) «Педагогика ва кибернетика» деган темада қизиқарли нутқ сўзлади.

Конференция кейинги кунларда ўз ишини секцияларга бўлиб давом эттирди. Физика ва математика фанлари секциясида физика фанлари кандидати ўртоқ Самиъжоновнинг «Республика мактабларида физика фани ўқитишни яхшилаш йўллари ҳақида», Урганч шаҳридаги 1-мактаб ўқитувчиси А. Нурметовнинг «Математикадан синфдан ташқари ишларнинг баъзи масалалари» ҳақидаги, жисмоний тарбия секциясида эса Ленин орденли Давлат марказий физкультура институтининг (Москва) ўқитувчиси В. С. Фарфельнинг «Малака ва ҳаракатга келтирувчи сифатларни кўчириш қоидаси тўғрисида»ги докладлари мароқ билан тингланди. Ҳаммаси бўлиб 100 дан ортиқ илмий ва методик докладлар эшитилади.

Конференция 2 октябргача давом этади.

Т. НОСИРОВ.

Суратда: конференция қатнашчилари ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

В. Салов фотоси.

ВЦСПС ПРЕЗИДИУМИДА

ИШ КИЙИМИ ВА ПОЙАФЗАЛИ САВДОСИ ЯХШИЛАНСИН

РСФСР Савдо министрлиги ва Россия матлубот жамияти вакилларига ВЦСПС президиуми мажлисида кўпгина танқидий мулоҳазаларни эшитишга тўғри келди. Россия Федерациясининг савдо тармоқларида иш кийими ва пойафзали сотиш ҳақидаги масала муҳокама қилинди.

Сўзга чиққанлар магазинларда халат, ярим комбинезон, керакли размердаги костюмларни ҳамма вақт ҳам сотиб олиш мумкин эмаслигини, махсус моддалар сингдирилган газламалардан кийимлар топилмаслигини айтдилар.

ВЦСПС президиуми РСФСР Савдо министрлиги ва Россия матлубот жамияти правлениеси эътиборини иш кийими, пойафзали ва ишчиларнинг индивидуал ҳимояси учун мосламалар жиддий равишда етишмаётганлигига қаратди. Бу муассасалар раҳбарларининг улар кўрсатилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан кўраётган тадбирлари ҳақидаги ахборотлари эътиборга олинди. Товарлар сотишни анча кенгайтириш ва уларнинг сифатини ошириш кўзда тутилади. Масалан, РСФСР Савдо министрлиги чакана давлат савдо шохобчаларига ва матлубот жамиятининг савдо корхоналарига (белгиланган ассортиментда) 1964 йилда камида 33 миллион ва 1965 йилда 35 миллион дона иш кийими етказиб беради. Савдо ташкилотларининг иш пойафзалига берган заказларини тўла таъминлаш кўзда тутилмоқда. Қишлоқ жойларда ҳам ана шундай маҳсулотлар сотиш анча кенгайтирилади.

ВЦСПС президиуми касаба союз советларига ишлаб чиқариш планларини ҳамда иш кийими ва пойафзали сотиш тармоқларини ривожлантириш планларини кўриб чиқиб, уларнинг бажарилиши устидан доимий контроллик ўрнатишни таклиф қилди.

(ТАСС).

МУЗИКА МАКТАВИ ВА ЛЕКТОРИЙСИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг музика пропагандасини ва мактабларда музика таълимини янада яхшилаш тўғрисидаги қарорини амалга ошириш юзасидан пойтахтимизнинг халқ маорифи ходимлари бир қанча тадбирларни амалга оширдилар. Жумладан, Куйбишев районидаги 161- ўрта мактаб ҳузурида ўқувчилар учун музика лекторийси ташкил этилди. Лекторий мактаб ўқувчиларига музика ҳақида маълумот бериш ва айрим музика асбоблари чалишни ўргатишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

Лекторий шу кунларда ҳаваскорлар саҳнасида кўрсатиш учун пьеса тайёрламоқда. Пьеса музикасини шаҳардаги музика мактабларининг ўқувчилари ижро этишади.

Ленин район музика мактаби Тошкентда биринчи марта рус халқ оркестри ташкил этишга қарор қилди. Бу оркестр мактаб ўқувчилари ўртасида музикани кенг пропаганда қилиш мақсадида мактабларга бориб концертлар қўйиб беради. Оркестр составы 50 кишидан иборат бўлади.

Бундан ташқари шаҳардаги Успенский кўчасида 600 ўқувчига мўлжалланган музика мактаби қурилаётир. Бу мактаб 1964 йил бошларида ишга туширилади.

М. ЗАРИПОВ.

ОБИД ЖАЛИЛОВ

Совет санъати оғир жудоликка учради. Ўзбек совет театрининг асосчиларидан бири, ўзбек саҳнасининг атоқли актери, Ўзбекистон ССР Халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати Обид Жалилов оғир касалликдан кейин 67 ёшда вафот этди.

Обид Жалилов Тошкент шаҳрида қуювчи-ҳунарманд оиласида туғилди. У ўзининг артистлик фаолиятини Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин Тошкентда вужудга келган ҳаваскорлик театр тўгаракларида бошлаб, тез орада Карл Маркс номли ўзбек драма труппасига кирди. Ҳозирги Ҳамза номли Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театрининг асосий негизи ўша труппа бўлган эди.

Ўзининг ажойиб туғма қобилияти ва зўр истеъдоди туфайли, шунингдек саҳна санъатининг сирларини эгаллаш соҳасида астойдил меҳнат қилиши, актёрлик малакасини ҳормай-толмай ошириши туфайли Обид Жалилов ўзбек совет санъати усталарининг биринчи сафларидан ўрин эгаллашга муяссар бўлди.

Обид Жалилов қирқ йилдан зиёдроқ саҳна фаолияти даврида ўзбек ва рус совет драматургларининг пьесаларида, шунингдек классик репертуар пьесаларида юздан ортиқроқ рангбаранг ролларда ўйнади. У кишининг эсида узоқ вақтгача сақланиб қоладиган, ўзбек совет театр хазинасидан муносиб жой олган ажойиб ёрқин образлар галлереясини яратди.

Обид Жалилов шу билан бирга Тошкент бадиий ва ҳужжатли фильмлар студияси ишлаб чиқарган кўпгина фильмларда муваффақиятли равишда қатнашди.

Обид Жалилов «Алишер Навоий» спектаклида қатнашгани учун 1949 йилда Давлат мукофоти лауреатлигига сазовор бўлди. Ҳукумат Обид Жалиловнинг театр ва кино санъатини ривожлантиришдаги катта хизматларини ҳисобга олиб уни икки марта Меҳнат Қизил байроқ ордени, икки марта «Ҳурмат белгиси» ордени ва медаллар билан мукофотлади.

1939 йилда Обид Жалиловга «Ўзбекистон ССР Халқ артисти» фахрий унвони берилган эди.

Ажойиб санъат устаси, жозибали инсон, принципиал коммунистнинг порлоқ хотираси қалбларимизда мангу барҳаётдир.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кинематография давлат комитети, Ўзбекистон ССР театр жамияти, Ўзбекистон кинематография союзи, Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театри.

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 26 сентябрь. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг 25 сентябрдаги кундузги ялпи мажлисида Сенегал, Панама, Бирма ва Уганда делегатлари умумий мунозарада сўзга чиқдилар. Сенегал ташқи ишлар министри Дуду Тиам Африка давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг май ойидаги Аддис-Абеба конференциясида ташкил этилган Африка бирдамлиги ташкилотида қатнашувчи мамлакатлар номидан Португалияни БМТдан чиқариш тўғрисидаги таклифни киритди. Африка мамлакатлари блоки, дейди у, Португалия мустамлакачилик зулмининг йўқ қилиб ташланишига эришади. Салазар яқинда сўзлаган нутқида гўё Ангола, Мозамбик ва Португалия Гвинеяси Португалиянинг «денгиз нарёгидаги территориялари»дир, деган бемаъни назарияда қайсарлик билан туриб олди. Португалия ўзининг хатти-ҳаракати билан, яъни Португалиянинг Африкадаги мустамлакаларига ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини бериш ҳақидаги БМТ талабларини поймол қилаётганлиги билан ўзини БМТ доирасидан ташқарида қолдирмоқда.

Панама ташқи ишлар министри Галилео Солис Панама канали масаласида ўз мамлакатининг Қўшма Штатлар билан ўзаро муносабатлари тўғрисида гапирди. У айтдики, АҚШ канал тўғрисидаги шартномани Панамага зўрлик билан қабул қилдирди, аслида бу шартнома Панама маъмурларини мамлакат территориясининг ана шу қисми устидан суверинитет ўрнатиш имкониятидан маҳрум қилиб қўйди. Галилео Солис Америка маъмурлари Панама канали зонасида ирқий камситиш сиёсатини очиқдан-очиқ ўтказиб келмоқдалар, деди. Панамалик ишчиларга тўланаётган иш ҳақи американликларга тўланаётган иш ҳақидан анча камдир. Панама вакили ҳам ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Москва Шартномасини ёқлаб гапирди.

Бирма ташқи ишлар министри У Ти Хан ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Шартномани астойдил қуллаб-қувватлади.

Бирма вакили ер остидаги ядро синовларини ҳам тақиқлаш йўли билан Шартномани кенгайтиришни ёқлаб фикр билдирди.

Бирма ташқи ишлар министри Хитой Халқ Республикасининг БМТдаги ва бошқа халқаро ташкилотлардаги ҳуқуқларини тезроқ тиклашни ёқлаб фикр билдирди. У, сўнгги йилларда халқаро ташкилотнинг сафларида қатнашаётган Африка-Осиё мамлакатларининг сони кескин кўпайганлигини назарда тутиб, БМТ органлари составини кенгайтириш тарафдори эканлигини айтди. Пировардида, Бирма ташқи ишлар министри мустамлакачиликни таг-томири билан йўқотиш соҳасидаги вазифаларга тўхталиб ўтди.

Уганда делегациясининг бошлиғи БМТдаги доимий вакил Аполло Киронде СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг қуролсизланиш бўйича 18 лар комитетига кирган давлатларнинг энг юксак даражадаги раҳбар арбоблар иштирокида кенгашини чақириш тўғрисидаги таклифини табриклади.

У, Уганда Москва Шартномасига қўшилганлигини айтиб, буюк давлатларни Африкани ҳақиқатан ядросиз зонага айлантириш ҳамда Африка территориясида ядро қуроли запасларини тўплаб қўйишдан бош тортиш учун ўз таъсиридан фойдаланишга чақирди.

Киронде ирқчи Жанубий Африка Республикасининг ҳарбий қудрати оширилаётганлиги ҳамда Жанубий Родезиядаги ҳарбий-сиёсий ҳокимиятни озчиликдан иборат оқ танлиларга топшириш мўлжалланаётгани натижасида Марказий Африкада ва қитъанинг жанубида тинчликка таҳдид солинмоқда, деб огоҳлантирди. Унинг ибораси билан айтганда, тинчлик иштиёқида эканликларини айтсалар ва Москва Шартномасига имзо чеккан бўлсалар ҳам, Жанубий Африка ирқчиларини қуроллантиришда давом этаётган Ғарб давлатларининг хатти-ҳаракатида мунофиқлик аломати бор.

Уганда делегати президент Кеннедининг ирқий камситишга қарши «дангал ва рўй-рост сўзлаган нутқи»ни табриклади. Бироқ, деб таъкидлади пировардида, Киронде, «америкаликларнинг Алабама ва Миссисипида қилаётган ишлари уларнинг қиёфасини шу қадар очиб қўймоқдаки, Америка Қўшма Штатларининг президенти айтган гапларга ватандошларимнинг қулоқ солиши ниҳоятда қийин».

ТИНЧЛИК СИЁСАТИНИНГ ТАНТАНАСИ

НЬЮ-ЙОРК, 26 сентябрь. (ТАСС). БМТ штаб-квартирасининг кулуарларида делегатлар ва журналистлар СССР Олий Совети Президиумининг ядро синовларини тақиқлаш ҳақидаги Шартномани ратификация қилганлигини мамнуният билан кутиб олдилар.

БМТдаги Куба делегациясининг бошлиғи Карлос Лечуга ТАСС мухбирига айтдики, космик фазода, атмосферада ва сув остида ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Шартнома Совет Иттифоқи тинчлик сиёсатининг тантанасидир.

БМТдаги Либериянинг доимий вакили Натан Бэрнс Либерия делегацияси СССР Олий Совети Президиумининг Шартномани ратификация қилиш ҳақидаги қарорини эшитиб, хурсанд бўлганлигини айтди. Ядро синовларини тақиқлаш тўғрисидаги Шартнома, деди у, қуролсизланиш йўлидаги дастлабки ва муҳим қадамдир.

ТАСС мухбири суҳбатлашган бошқа делегатлар ҳам СССР Олий Совети Президиумининг қарорига юксак баҳо бердилар. Улар бу қарор халқаро кескинликни юмшатиш ишига қўшилган муҳим ҳисса эканлигини таъкидладилар.

Совет халқининг ёрдами

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 27 сентябрь. (ТАСС). Бразилиядаги Сан-Пауло шаҳрига «ИЛ-18» совет самолёти келди. Шу самолётда Парана штатининг аҳолиси учун дори-дармонлар ва озиқ-овқат келтирилди. Бир ҳафта мобайнида штатнинг деярлик бутун территориясини қамраб олган ёнғиндан аҳоли зарар кўрган эди. Бразилияликлар ёрдамни миннатдорчилик билан қабул қилишди. Улар Совет ҳукуматининг бошлиғи Н. С. Хрушчевнинг Бразилия президенти Гулартга юборган таъзиясида айтилган сўзлардан хурсанд бўлганликларини билдирмоқдалар.

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИДА ЯҚИНДА КАНЦЛЕРНИНГ ЎЗГАРТИРИЛИШИГА ДОИР

БОНН. 27 сентябрь. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг янги канцлерини сайлаш шу йил 16 октябрда ўтказилади. Германия Федератив Республикасининг вице-канцлери Людвиг Эрхард ХДС-ХСС ва Германия эркин демократик партиясининг ҳукумат коалициясидан канцлерлик мансабига номзод қилиб кўрсатилган.

ЦИРК

„ҚУТБ МЕҲМОНЛАРИ“

Шимолий қутб айиқлари Тошкентда. Муз ўлкасида яшовчи бу ваҳшийлар Семён Синицкийнинг иродасига бўйсуниб серқуёш шаҳримизга келган. Улар чироқлари порлаган Тошкент Давлат циркида куни кеча ўз «ҳунар»ларини кўрсатишди — цирк шинавандалари орзиқиб кутган эпчиллар, абжирлар, кучлилар санъатининг намойиши бошланди.

... Шимолий қутбни эслатадиган манзара. Чироқлар сўнган, манеж қоронғулашган. Ҳаммаёқдан совуқ эсаётгандек, айиқлар ўз маконида юргандек. Ўртада артист Семён Синицкий пайдо бўлади. Унинг атрофида оппоқ музликлар. Булар 14 оқ айиқ. Бу номер «Шимолий қутбда» деб аталади.

С. Синицкий ваҳшийлар ўртасида ўзини жуда эркин ҳис қилади. Артистнинг «шогирдлари» буйруқни сўзсиз, бехато бажаришади. Ана «Бола» лақабли катта айиқ «Малла» билан гурпанглашиб кураш тушмоқда. «Малла» эгасига жуда ўрганган. У гилам устида чалқанчасига ётган Синицкийнинг оғзидан гўштни тишлаб олади. «Шол ёқа» деб аталган номер ҳам ҳаяжонли. Айиқ артистнинг орқасидан панжалари билан маҳкам чангаллаб олади. Олқишлар янграйди. Артистнинг жасорати ва ваҳшийларни ўргатишдаги маҳоратига қойил қолмай иложимиз йўқ.

С. Синицкий муваффақиятларининг сири унинг 30 йиллик меҳнати самарасидир. Айиқлар бақувват ва айни вақтда жуда инжиқ маҳлуқдир. Шунинг учун улар билан ишлаш қийин. Лекин Совет Иттифоқида оқ айиқларни биринчи марта ўргатган талантли цирк артисти С. Синицкий бу соҳада катта ютуққа эришган.

Шу куни пойтахтимизнинг цирк ишқивозлари рангба-ранг программадан мамнун бўлдилар. Ҳаво гимнастлари Шкуренколарнинг куч ва эпчиллик талаб қилувчи машқлари, жонглерлар Понукалинларнинг хилма-хил номерлари катта таассурот қолдиради. Эр-хотин Ларионовларнинг гул билан ўйини нозик ва оригинал чиққан. Бирин-кетин акробат Кобяковлар, сим устида ўйинга тушувчи Гвоздев ва бошқалар ўз санъатларини намойиш қиладилар.

Бутун томоша давомида манеждан кетмайдиган комик артистлар Мусин ва Шатиролар қизиқчилиги, ўткир ҳажвини эслатиб ўтмай бўлмайди. Уларнинг ҳар бир номери томошага жон киритади. Мусин ва Шатиро сатирасининг тиғи жамиятимизда учраб турувчи иллатларга қаратилган.

С. МУСАЕВ.

Суратда: артист С. Синицкий ўргатган айиқлар цирк майдонида.

ПРАГА МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МИТИНГИ

ПРАГА, 26 сентябрь. (ТАСС). Мюнхен тил бириктирилишининг 25 йиллиги муносабати билан кеча Прагада Чехословакия пойтахти меҳнаткашларининг оммавий митинги бўлди.

ЧПК агентлигининг хабар беришича, митингда Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси Миллат мажлисининг раиси Зденек Фирлингер катта нутқ сўзлаган. У, Мюнхендаги хиёнаткорона тил бириктириш тўғрисида батафсил сўзлаб берди. Иккинчи жаҳон урушини туғдирган сабаблар бугун ҳам мавжуддир, деди Фирлингер. Ғарбий Германиядаги реваншизм ва бош кўтараётган милитаризм Гитлернинг меросхўри бўлмоқдалар. Жаҳон реакцияси милитаризмни ўзининг зарбдор кучи деб билмоқда. Иккинчи томондан, деб таъкидлади Фирлингер, бугунги кунда мутлақо янги вазият вужудга келди. Ғоят катта мудофаа қудратига эга бўлган социалистик лагерь мавжуддир. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар томонидан ўтказиб келинаётган тинч-тотув яшаш сиёсати уруш кучларига тўсқинлик қилмоқда.

Зденек Фирлингер айтдики, тинч-тотув яшашнинг ленинча сиёсати жаҳонда ғоят қўллаб-қувватланмоқда ҳамда тобора кўпроқ тарафдорларни жалб этмоқда. Шу нарса ғоят афсуслантирадики, деди нотиқ, бизнинг тинчлик учун қилаётган ҳаракатларимиз Хитой раҳбарлари томонидан қўллаб-қувватланмаётир, улар халқаро аҳволга ўзларининг субъектив позицияларидан қарамоқдалар.

Прага меҳнаткашлари митингининг қатнашчилари резолюция қабул қилиб, унда Ғарб давлатларининг Германия милитаризмини тиклаш йўлидаги ҳаракатларини қоралайдилар. Айни бир вақтда митинг қатнашчилари тинчлик учун курашга ҳамма чоралар билан ёрдам беришга ва Совет Иттифоқининг тинчликсевар сиёсатини қўллаб-қувватлашга қатъий қарор қилдилар.

РЕАКЦИЯ БОШ КЎТАРМОҚДА

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 26 сентябрь. (ТАСС). Бразилияда сиёсий аҳвол кескинлашиб кетди. Унг ташкилотлар ва сиёсий арбоблар томонидан қўллаб-қувватланаётган ҳарбийларнинг реакцион доиралари прогрессив ташкилотларга ва касаба союзлари, шунингдек республика президентига қутуриб ҳуруж қилмоқдалар. Фитначилар, деб ёзади «Ултима ора» газетаси, яна тиш қайрамоқдалар, улар президент Гулартни ағдариб ташлаш мақсадини кўзламоқдалар.

Вужудга келган аҳволни муҳокама қилмоқ учун Рио-де-Жанейрода президент кабинетида касаба союз раҳбарлари ва президентни қўллаб-қувватлаётган ҳарбийлар билан кенгаш ўтказилди.

Бразилия шаҳрида миллий конгресснинг фавқулодда мажлиси бўлиб ўтди.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

28 сентябрда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **«Пахтакор» (Тошкент) — «Динамо» (Тбилиси) командалари ўртасида футбол**, танаффус вақтида — **Телевизион янгиликлар**, 19.45 — **Болалар учун фильм**, 19.55 — **Концерт** (Людмила Зикина ижросида), 20.20 — **Агар дўстинг чақирса номли** киноповесть.

21.45 — **Эртанги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 21.50 — **Оталар сўзи — ақлнинг кўзи** (ота-оналар учун), 22.25 — **Телевизион янгиликлар**, 22.40 — **Совет Ўзбекистони киножурнали**, 22.50 — **Зангори кема капитанлари учун эшиттириш ва концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/IX да **Алишер Навоий**, 29/IX да **Гамлет.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Оптимистик трагедия — «ВАТАН» (кеч соат 6, 8 ва 10 да), «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1-40 минут, 4, кеч 6-10 минут ва 10 да).

Қора ниқобда — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Гусар қиссаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва кеч 8 да).

Николас Никльбининг ҳаёти ва саргузаштлари — «МИР», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр (1 ва 2-серияси) — НАВОИЙ номли (кеч соат 6-40 минут ва 10 да).

Эрта кузда (эрталаб соат 10 да), **Саша** (кундуз соат 12, 2 ва 4 да) — «ВАТАН».

Севгига қанча сўз даркор (катта залда кундуз ва кечқурун), **Сеп овчилари** (кичик залда кеч соат 6, 8 ва 10 да) — «ВОСТОК».

Шайтоннинг ҳам кучи етмайди — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 8.15 минут ва 10 да)

Қора ниқобда — «РАКЕТА».

Уч мушкетёр (1 ва 2-серияси) — НАВОИЙ номли.

Николас Никльбининг ҳаёти ва саргузаштлари — «ФЕСТИВАЛЬ».

Граф Монте-Кристо (1 ва 2-серияси) — КАФАНОВ номли.

Оптимистик трагедия — ТЕЛЬМАН номли.

Меҳмонхона бекаси — 1 МАЙ номли.

Эрта кузда — «ВАТАН».

Бешинчи бўлим — «ПОБЕДА».

Ё ҳаёт, ё ўлим — «ШАРҚ».

Учинчи ракета — «МЕҲНАТ».

Иш ва байрам кунлари — «ПАХТАКОР».

Азиз кишим — «УДАРНИК».

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

БУГУН ВА ҲАР КУНИ

„15 оқ айиқ“

АТТРАКЦИОНИ

Ўргатувчи — **Семён Синицкий.**

КАТТА ПРОГРАММАДА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Томоша давомида — атоқли қизиқчи **Константин Мусин** қатнашади.

Томоша кеч соат 7 ярмида бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Якшанба кунлари 3 мартадан томоша кўрсатилади: кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 ярмида.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси

ПОЛИМЕР ХИМИЯСИ ИНСТИТУТИГА

старший инженер-электрик, слесарлар, токарлар, электриклар, дурадгорлар, бинони газ билан иситиш учун **кочегарлар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 14-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Расков кўчаси, 3- уйда турувчи **Сулейман Рахминович Ниязовнинг** шу уйда турувчи Светлана Якубовна Ниязовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Шарқ тонги кўчаси, 35- уйда турувчи **Қори Ғафуровнинг** Стахановчилар кўчаси, 14- уйда турувчи Муҳайё Ҳикматовна Ғафуровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Бобожонов кўчаси, 114-уйда турувчи **Қудрат Эрназарович Нормуҳамедовнинг** шу уйда турувчи Қумри Турғуновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 11179. Индекс 64695. Нашр. № 1688.